ŠURANY infožurnál

Ročník I. č.2 SEPTEMBER/2023 Informácie pre občanov mesta Šurany

Základná umelecká škola T. Sládkoviča v Šuranoch pod vedením riaditeľky školy Mgr. Heleny Farkasovej, Dis. art. bude v tomto školskom roku vyučovať až 365 žiakov /str. 21

Neľahký životný príbeh pani Oľgy Némethovej pomohol odkryť jej literárny talent /str. 7

Aktuálne hovoríme s riaditeľom Domova Jesienka Šurany Ing. Petrom Bartovičom /str. 10

„Poslanec je v prvom rade zástupcom svojich voličov a prezentuje ich potreby, požiadavky, ktoré majú výsostnú prednosť pred mojím osobným názorom,“ hovorí poslankyňa Mestského zastupiteľstva v Šuranoch JUDr. Lucia Filagová /str. 10

Objednávateľ: Republika, Repíková 18, Nitra, IČO 31811761.
Zhotoviteľ: Mgr. Alena Jaššová, Vydavateľstvo Helena, IČO 34644237, Šaľa.
VERNÝ
SLOVENSKU
39
Mgr. Radovan TÓTH
HNUTIE
Republika
25

VERNÝ
SLOVENSKU
97
Miroslav POLÍČEK
HNUTIE
Republika
25
Objednávateľ: Republika, Repíková 18, Nitra, IČO 31811761.
Zhotoviteľ: Mgr. Alena Jaššová, Vydavateľstvo Helena, IČO 34644237, Šaľa.

30. september 2023
Voľby do Národnej rady SR

SLOVENSKÉ HNUTIE OBRODY
www.sho.sk
volíme č. 11

Vedenie mesta Šurany chce ubrať z ihriskovej plochy v „*Argentíne*" polovicu pre svoje plány

Šurianska časť s názvom Argentína sa môže pochváliť niečím, čo je hodné obdivu – Občianskym združením ARKONS. Jeho cieľom je posilňovať miestnu komunitu a oživiť prostredie, v ktorom obyvatelia tejto mestskej časti Šurian žijú. Napokon aj

začiatočné písmená v názve sú odvodené práve od názvov priľahlých častí Šurian – **AR**gentína, **KO**pec a **N**ový **S**vet. A práve na tieto sa členovia združenia na čele s predsedom **Tiborom Kulháňom (na snímke)** sústreďujú. Občianske združenie ARKONS vzniklo v roku 2019 a odvtedy sa snaží spájať miestnych obyvateľov prostredníctvom rôznych podujatí a aktivít. „Pravidelne organizujeme fašiangy, deň detí, stretnutie veteránov, pingpongové turnaje a prednedávnom sme mali nohejbalový turnaj, takže sa snažíme spájať tú komunitu a trošku to v tejto časti Šurian oživiť," približuje Tibor Kulháň aktivity, ktoré s členmi na podporu komunity vyvíja. Tento rok prišli členovia OZ ARKONS s ambicióznym plánom na vytvorenie volejbalového ihriska. „Z nasporených peňazí sme vybudovali toto volejbalové ihrisko, dá sa povedať, že bez príspevku mesta." Ich radosť z novovybudovaného ihriska však netrvala dlho. Mesto vraj plánuje na polovici tejto veľkej ihriskovej plochy postaviť stanicu rýchlej zdravotnej pomoci (RZP). Táto situácia je pre členov združenia veľmi frustrujúca, nakoľko Občianske združenie ARKONS investovalo do projektu volejbalového ihriska vlastné finančné prostriedky a peniaze od sponzorov v celkovej výške 1000 eur a teraz im má tento projekt narušiť nečakaná výstavba. Aj preto v tejto súvislosti chcú vzniknutý problém riešiť s vedením mesta a poslancami mestského zastupiteľstva. „Mrzí nás, že tu chcú takéto niečo urobiť," hovorí Tibor Kulháň, ktorý si nevie tento krok zo strany vedenia mesta vysvetliť. „Naozaj je to pekná plocha a ako sme teraz spravili volejbalové ihrisko, deti sa tu hrávajú a chodia sem každý deň. A presne to bolo naším cieľom, aby tie deti športovali... Je to smutné, že chcú toto deťom urobiť." V dobudovávaní ihriska totiž chceli pokračovať i naďalej, plánovali tam pre najmenšie deti vybudovať preliezky a nejaké menšie detské ihrisko, nakoľko je to podľa Tibora Kulháňa pekný pozemok a aj v minulosti sa tam hrávalo veľa detí. „Mali sme tu veľký prvomájový zraz veteránov, chceli sme to tu trošku rozprúdiť, našli sme aj mnohých sponzorov, začalo sa nám dariť, ale takéto veci nám, žiaľ, uberajú energiu," dodáva predseda OZ ARKONS, ktorý chce podniknúť všetky potrebné kroky na to, aby sa ihrisko pre deti zachovalo také, aké je.

Text: Mária Májeková

Odmietam písať nadiktované „pravdy" a zaručené recepty na správnosť a spravodlivosť. Mám vlastné skúsenosti aj vlastné názory.

• V júni vyšlo prvé číslo časopisu ŠURANY *infožurnál*, ktoré sa prakticky okamžite rozchytalo medzi obyvateľmi Šurian a tešilo sa veľkému záujmu, pretože mesto už dlho žiadny časopis nemá. Redakcia o vydaní časopisu informovala aj na sociálnych sieťach, kde sa vzápätí, samozrejme, ozvali aj občania so svojimi názormi, a okrem príjemných bolo aj pár urážlivých komentárov. Neznechutilo Vás to, pani šéfredaktorka?

- Určite nie, veď svet nie je jednoliaty ani jednofarebný a nemôžeme očakávať, že sa budeme páčiť všetkým a všetci budú s nami vo všetkom súhlasiť. Je dôležité povedať, že nám veľa ľudí telefonovalo a písalo na náš redakčný mail, kde nám vyjadrili uznanie, že sme takéto niečo v Šuranoch spustili. Časopis bol podľa nich zaujímavý, lebo v ňom boli obsiahnuté mnohé témy, viac oblastí života, okrem toho má peknú tlačovú podobu, je farebný s kopou fotografií a články sú zaujímavo písané. Už v auguste nám občania písali, kedy a kde sa dostanú k ďalším číslam. Jasné, že na sociálnej sieti sa našlo zopár, ktorí nám ponadávali (a to neviem, z akého dôvodu, keďže sa naozaj nepoznáme), že sme žumpy, sračky, lúzy, ale objektívne musím povedať, že to boli možno dvaja-traja ľudia, ktorí sa zrejme vyventilovali na náš účet. Uvediem aj pár príkladov, človek bude lepšie v obraze: ***„Určite si už nikdy viac neprečítam tento dezinfoplátok, od začiatku som vedel, že je to hnus. Nemá to nič spoločné s naším mestom a hlavne ten vydavateľ, tak to je tragédia. Niekto má eminentný záujem vydávaním tohto dezolé plátku o vyvolávanie vášní, nenávisti voči primátorovi, nedovoľme to, Šuranci!"*** Ďalší názor: ***„Šírenie takýchto podvodov by malo byť trestné. Čo ešte sa v tejto papierovej žumpe píše? Kto to vlastne financuje?" „Keď to nájdem niekde v schránke, hneď to pôjde do koša a kto píše ten časopis, by sa mal ísť liečiť." „Bolo by na mieste zvážiť, či je správne, že takýto hnus prokremeľskej propagandy je distribuovaný medzi občanov a nesie názov mesta."***

Tieto názory v podstate dokola šírili nejakí dvaja-traja ľudia, očividne nabrúsení pre nejaký dôvod (ale my nevieme aký, keďže sme v Šuranoch iba krátko), lebo veď v časopise sa prezentovali v celom obsahu viac-menej ich spoluobčania, susedia, a to v bežných občianskych témach, takže naozaj nevieme, prečo toľký odpor z ich strany k časopisu. Oficiálne však na náš redakčný mail od krikľúňov a vulgaristov neprišlo nič. To je presne úroveň a morálka niektorých našich spoluobčanov, ktorí, ak nie si s nimi a máš iný názor, tak hneď si ich triedny nepriateľ a začínajú vás vulgárne urážať. Ale na toto sme si už všetci v podstate počas uplynulých troch rokov na Slovensku zvykli.

• Prvé číslo bolo kritické aj voči primátorovi mesta...

- Nebol to zámer, len sa tak vyvinula situácia, redakcia zaznamenávala reakcie a názory občanov a ľudí na adresu polikliniky a rovnako tiež informácie zo zasadnutia poslancov a stretnutia s občanmi, a priestor dostali, samozrejme, aj primátor a poslanci. Občan si pri čítaní mohol urobiť svoj názor sám. Článok zo zastupiteľstva bol spracovaný podľa zvukového záznamu z tohto zastupiteľstva a podľa výpovedí prítomných, to sa dá veľmi presne skontrolovať.

• Ľudia v Šuranoch si mysleli, že časopis vydáva mesto – radnica. Iní zase na sociálnych sieťach skloňovali vydavateľstvo Torden, a teda že aj vďaka nemu je to prokremeľská propaganda, lebo v ŠURANY infožurnále sa objavil článok o podvode s covidom, a tak si to niektorí „nelogicky-logicky" pospájali.

- Na tretej strane prvého čísla časopisu redakcia presne uviedla, že časopis nefinancuje mestská radnica, že vydavateľ je súkromná osoba, takže keď človek riadne číta, takéto informácie postrehne, a kto nevie čítať, to je potom jeho problém. Som majiteľkou aj šéfredaktorkou tohto časopisu a vydávam aj ďalšie regionálne časopisy v iných častiach Slovenska. Nefinancuje ma nikto tretí a už vôbec nešírime propagandu pre niekoho alebo o niekom. Svoje časopisy riadim a manažujem tak, aby informovali verejnosť o tom, čo sa v konkrétnom meste alebo regióne deje. V tomto smere som profesionálna a svojmu vyštudovanému aj profesijnému odboru žurnalistike sa venujem už desiatky rokov. Takže si aj myslím, že komunálnu a regionálnu žurnalistiku, ktorej sa dlhodobo venujem, mám celkom dobre zvládnutú. To,

že v mojich časopisoch sem-tam zverejníme aj nejakú zaujímavosť všeobecného charakteru, ktorá ma, povedzme, zaujala ako človeka alebo novinára, to je na mieste. Naposledy ma zaujala kniha o podvode s covidom, tak som tomu venovala priestor aj v časopise. Len mi prišlo smiešne, keď nás jeden občan zo Šurian na soc. sieťach obvinil, že šírime prokremeľskú propagandu na základe tohto článku a že som geopoliticky zdezorientovaná. Chcem pripomenúť jemu a verejnosti, že spomínaný článok koluje po internete už celé mesiace a je to len informácia o knihe, ktorú napísal americký lekár Kennedy ml. a vydali ju vydavateľstvá vo viacerých európskych krajinách, nielen Torden. Kennedy ml. nie je Rus ani Európan, takže o akej prokremeľskej propagande to zdezorientovaný občan hovoril? Zrejme by sa mal naozaj naučiť lepšie čítať. Pokiaľ ide o mňa, tak ja som absolútne geopoliticky zorientovaná, na celkom slušnej úrovni ovládam aj svetovú politiku, lebo sa tomu zodpovedne ako novinárka denne venujem vo vlastnom záujme a aj pre vlastný pocit všestrannej a všeobecnej informovanosti. Na záver celej záležitosti ešte musím povedať, že v podstate takíto krikľúni, pravdepodobne s nižším IQ, nás ako redakciu nezaujímajú, a zrejme im ostávajú naozaj len tie sociálne siete, lebo na oficiálny redakčný mail sa ani neozvali, ani na telefón redakcie nezatelefonovali. Zrejme sa neodvážili, lebo to už nie je také anonymné ako na sociálnej sieti. Musím však zároveň povedať, že nás potešili niektoré názory na soc. sieťach a za ne veľmi pekne ďakujeme, napr.: ***„Konečne budeme niečo vedieť o dianí***

v meste, ďakujeme." „Zaujíma ma, čo sa deje v meste, a tento časopis písal o rôznych zaujímavostiach. Nevidím tam dezinformácie, pretože pravidelne pozerám prenosy z mestského zastupiteľstva a opísané bolo všetko tak, ako to tam prebiehalo. V časopise bolo písané o knižnici, o našej recitátorke pani Sládkovičovej, o akademickom sochárovi Gubricovi, o vynikajúcich športovcoch, aj o Kaviarni Žofia. Super! Tieto noviny sa mi javia ako vyvážené, z každého rožku trošku. Nepoznám vydavateľa, ale mňa v podstate nezaujíma, kto časopis vydal, je to zaujímavé čítanie a som zvedavá, ako bude pokračovať jeho vydávanie." „Prečítal som si Šurany infožurnál, veľmi zaujímavé čítanie, aj dosť odvážne, a práve tá odvaha slobodne sa vyjadrovať ma zaujala, lebo sa už na Slovensku vytratila. Takže super!" A za všetky pozitívne názory od občanov snáď tento potešil najviac: ***„Každý, kto sa podieľa na tvorbe Šurany infožurnál, si zaslúži poďakovanie. Život je aj o inom ako o hádaní sa a predpokladám, že do časopisu môžu písať aj občania a tým obohacovať obsah časopisu, a tak sa navzájom informovať. Je dobré, že takéto niečo začalo v Šuranoch vychádzať."***

• Vedenie mesta, primátor, sa však od Vašich novín dištancovalo...

- Áno, veď hovorím, bolo to trochu trápne z ich strany, lebo naša redakcia sa jasne vymedzila na tretej strane časopisu, že časopis nefinancuje mestská radnica, takže to bola zbytočná aktivita zo strany primátora a radnice mesta. Na druhej strane, ŠURANY *infožurnál* je seriózne periodikum, ktoré v úvodnom čísle dalo priestor aj primátorovi, viceprimátorke, poslancom, lebo je to aj určitá občianska slušnosť periodika voči najvyšším šéfom mesta. Ani jeden z oslovených predstaviteľov mesta prezentáciu v periodiku neodmietol, takže...? Šírime dezinformácie alebo jednostrannú informovanosť? Len upozorňujem, že každý si svoj text do časopisu pred vydaním riadne autorizoval. Pre informáciu uvádzame status vedenia mesta, ktoré sa dištancovalo od nášho časopisu a toto zverejnilo na sociálnych sieťach.

„Vážení občania, vedenie mesta Šurany sa dôrazne vyhradzuje voči dezinformáciám a bludom, ktoré boli zverejnené redakciou časopisu „ŠURANY infožurnál". Vydavateľka a majiteľka časopisu oslovila mesto s ponukou na spoluprácu pri jeho vydávaní v sume 1000 € za jedno vydanie. Vedenie mesta ponuku odmietlo. Časopis nie je financovaný ani objednaný mestom, je financovaný a objednaný súkromnou osobou/osobami. Predstavitelia mesta poskytli pani vydavateľke vyjadrenia na základe jej žiadosti v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám."

Na základe tohto vyjadrenia poskytla naša redakcia stanovisko na vysvetlenie:
„Vzhľadom na to, že v uplynulých dňoch vydalo vedenie mesta Šurany na soc. sieťach stanovisko k vydávaniu súkromného časopisu ŠURANY infožurnál, v ktorom boli uvádzané nepresnosti, ale aj znevažujúce hodnotenia, vydávam nasledujúce:

1. Novovzniknutý časopis ŠURANY *infožurnál* nešíri ani dezinformácie, ani bludy, ako to píše vedenie mesta. Je to spoločenský časopis magazínového typu, ktorý štandardne ako iné seriózne médiá odráža realitu života na území mesta, názory opýtaných ľudí, občanov, komunít, prezentuje organizácie a firmy v Šuranoch. Redakčné rozhovory sú s reálne žijúcimi ľuďmi v Šuranoch, ktorí sú zdravotne a profesionálne svojprávni. Články redakcia spracúva podľa úradných zápisníc, vyhlásení, výpovedí občanov, ale aj zvukových a obrazových záznamov inštitúcií. Ak vedenie mesta Šurany degraduje periodikum ako celok, citujem: „Vedenie mesta Šurany sa dôrazne vyhradzuje voči dezinformáciám a bludom, ktoré boli zverejnené redakciou časopisu „ŠURANY infožurnál"., tak potom rozhovory s občanmi Šurian, ktorých je v obsahu väčšina, ako aj rozhovor s primátorom mesta a zástupkyňou primátora mesta, sú dezinformácie a bludy? Len upozorňujem, že všetky výpovede občanov v časopise si každý autorizoval. Je však na zamyslenie, do akej miery si vlastne vedenie mesta občanov váži keď označuje obsah časopisu ako bludy, teda aj výpovede a prezentácie občanov a skupín občanov? A či úcta volených predstaviteľov mesta, štatutárov, nebola podľa takéhoto prístupu a hodnotenia len účelová na čas pred voľbami, keď bolo potrebné získať občanov ako voličov. Vedenie mesta by malo starostlivo zvažovať, aké slová používa na adresu časopisu, ktoré vydáva vydavateľstvo, pôsobiace na slovenskom regionálnom mediálnom trhu takmer 30 rokov a má za sebou hmatateľné výsledky práce aj generácie čitateľov!
2. Vedenie mesta Šurany sa nemusí zbavovať zodpovednosti za vydávanie časopisu, pretože nikto z vydavateľstva takúto informáciu nešíri. Keby si štatutári mesta riadne prečítali môj úvodný príhovor na str. 3, tak je tam zrozumiteľne a jasne zverejnené, že citujem: „Tento časopis nevydáva samospráva mesta, t. j. primátor a poslanci, ale ide o nezávislý súkromný časopis nášho vydavateľstva, ktorý vydáva časopisy aj v iných regiónoch Slovenska."
3. Ako majiteľka a šéfredaktorka ŠURANY *infožurnál* som 11. mája navštívila primátora Filagu na úrade, aby som mu oficiálne ako štatutárovi mesta oznámila riadnym úradným spôsobom, že ako podnikateľský subjekt začíname v nasledujúcich týždňoch s vydávaním spoločenského periodika v Šuranoch. Pri tej príležitosti som zároveň ponúkla mestu spoluprácu, ale nie pri vydávaní časopisu, ako to píše vedenie mesta v stanovisku, citujem: „Vydavateľka a majiteľka časopisu oslovila mesto s ponukou na spoluprácu pri jeho vydávaní.", ale spoluprácu pri zverejňovaní informácií samosprávy v samostatnej prílohe časopisu. Okrem toho ponukový list na mediálnu spoluprácu pri zverejňovaní informácií z mesta bol zaslaný mestu Šurany (primátorovi, zástupkyni aj poslancom) riadnou doporučenou poštou a aj na poslanecké e-maily. Vydavateľ ŠURANY *infožurnál* nežiadal od mesta Šurany prispievať na vydávanie / financovanie periodika/, ako to vedenie mesta nesprávne prezentuje na sociálnej sieti občanom. Redakcia časopisu ponúkla mediálny priestor mestu, aby si toto zverejňovalo svoje oficiálne informácia zo samosprávy v samostatnej prílohe časopisu, ale, samozrejme, za poplatok. Veď nie sme charita, ale podnikateľský subjekt. Tento poplatok je však podľa cenníka vydavateľstva, ktorý bol opäť zverejnený aj v časopise na 3. strane a vychádzal cenovo okolo 1000 € na jedno vydanie. Aj iné samosprávy si zverejňujú v rôznych médiách svoje informácie a platia si za to, nakoľko ide o platenú službu aj v iných časopisoch, nielen u nás. Navrhovaná Príloha pre mesto Šurany fungovala na rovnakom princípe, ale podstatne lacnejšie, keďže sme ponúkali až osem strán na zverejňovanie oficiálnych informácií mesta.
Zároveň sa chcem poďakovať všetkým čitateľom zo Šurian, ktorí nám doteraz vyjadrili radosť z vychádzania časopisu, ale aj uznanie našej redakčnej práce. Obsah časopisu sa im veľmi páči, že nám držia palce a že články sú nielen veľmi rôznorodé a zaujímavé na čítanie, ale odkrývajú zároveň, že v Šuranoch žije kopu šikovných ľudí, o ktorých sa oplatí písať."

• Máme tu pred sebou už druhé číslo ŠURANY infožurnálu. Ako ho hodnotíte za redakciu, pani šéfredaktorka?

pokračovanie na str. 6

- Áno, a tešíme sa tomu všetci, ktorí sme ho pripravovali, a zároveň sa tešíme aj tomu, že sa začínajú ohlasovať aj podnikatelia a súkromné právne subjekty, ktoré chcú, aby sme o nich písali. Koniec koncov, sami čitatelia si môžu obsah prečítať a vidia, že opäť aj toto druhé číslo im prinieslo veľmi zaujímavé informácie zo života mesta Šurany a o mnohých osobnostiach z tohto mesta. Ďakujem všetkým, ktorí nám posielajú tipy na články aj na zaujímavých ľudí a ktorí odcudzujú primitívny jazyk neprajníkov zo Šurian, ktorí za každú cenu potrebujú niekoho tento náš – ich časopis urážať.

• Nemáte predsa len obavy z nenávisti? Lebo Šurany sú také špecifické mesto, aj čo sa týka ohovárania, tak ho totiž hodnotia samotní občania, ja ich len citujem. Predsa len rokmi môžu nepríjemní ľudia prácu a kolektív znechutiť.

- Do určitej miery máte pravdu, že nenávistné slová a urážky ľudí znechucujú. Bohužiaľ, zloba a nenávisť je súčasťou ľudského žitia, odkedy funguje civilizácia. Vždy bude niečo biele, čierne, farebné. Raz je tma, potom ráno, ľudia sme rôzni. A v demokratickej spoločnosti fungujú rôzne názory. Ja nie som začiatočníčka vo svojom fachu, už som niečo ako novinárka preskákala. Všetko som si vybudovala „od piky". Ako mladá 33-ročná matka dvoch detí som založila vydavateľstvo a odvtedy denne pracujem 10 – 16 hodín denne. Podotýkam, že veľakrát aj cez víkend, keď iní sa tešia relaxu, koníčkom alebo sa bavia s priateľmi. Za tieto uplynulé roky som si vybudovala kolektív výborných kolegov – žurnalistov, spolupracovníkov v rôznych častiach Slovenska a všetci dobre spolupracujeme. Sme zanietení našej práci a všetci jej veľa obetujeme. Každý nový kontakt, nových klientov, nových čitateľov máme doslova osobne „vyšľapaných". Sú to dennodenné stretnutia s ľuďmi, s prípadnými inzerentmi. Ja osobne som stále ako človek a novinár v teréne. Rozprávam sa so šéfmi inštitúcií, firiem, úradov, ale aj s bežnými ľuďmi. Počúvam ich názory naživo. Nedopisujem si cez sociálne siete, pri káve alebo vínku a nemudrujem v ilegalite. Nastavujem svoju kožu, aj keď píšem údernejšie články či spoločenské komentáre. Vždy sa pod svoje články a názory podpisujem. Je to moja prezentácia, môj názor. Ľudia ma takto poznajú celé roky a naozaj v rôznych častiach Slovenska. Ak majú nejaký vážny problém, častokrát za nimi aj vycestujem, dáme si spolu obed, porozprávame sa o ich trápení, ale aj o úspechoch, plánoch, ale zdôveria sa mi aj s obavami, a preto sú naše časopisy, ktoré vydáva naše vydavateľstvo, plné informácií, čo ľudí trápi, čo ich zaujíma, ale aj s čím sa chcú pochváliť a o čom chcú informovať. Mne našťastie nediktuje mainstream ani tretí sektor či nejaká mimovládka, čo mám písať, čo je dovolená a čo nedovolená téma. Ja som vyštudovala žurnalistiku a základné heslo žurnalistiky znie, že má odrážať neskreslenú realitu ako zrkadlo. Presne takú realitu, aká je, a neupravovať ju. Ak je už realita upravovaná, skresľovaná, to už nie je žurnalistika, ale propaganda. A ja presne v takomto duchu žurnalistiku odmietam a snažím sa odrážať názory ľudí a skupín ľudí tak, ako to vidia a cítia oni. Človek si má sám z čítania informácií urobiť názor a žiadne periodikum nemá človeka tlačiť a manipulovať do nejakej „nadiktovanej" pravdy. Na druhej strane zasa treba povedať aj to, že každý, kto v časopise vystupuje, prezentuje svoje názory, si za svoje postoje aj zodpovedá. Aj preto by redakcia nemala vytrhávať niekomu z jeho textov vety a narúšať tak celý kontext bez jeho vedomia. Naša redakcia takéto zásahy do názorov ľudí nerobí. Prejavy ľudí v časopise zverejňujeme tak, ako ich čitatelia poskytnú, samozrejme, za predpokladu, že nie sú vulgárne alebo urážajúce. V tom je podstata skutočnej žurnalistiky, ktorá sa už dosť vytráca, lebo najmä mladí, rýchlo „vykvasení novinárikovia" cez rôzne projekty EÚ sa ženú za senzáciami a bulvár aj mainstream ich, žiaľ, v tomto podporuje a za toto aj platí.

• Aké budú Vaše slová na záver?

- Ja si veľmi vážim všetkých svojich čitateľov. Ako žurnalistka pre nich pracujem 40 rokov a to ma zaväzuje k tomu, aby som písala o tom, čo sa deje, čo ľudia prežívajú, zodpovedne a pravdivo. Odmietam písať nadiktované „pravdy" a zaručené recepty na správnosť a spravodlivosť. Mám vlastné skúsenosti aj vlastné názory, rovnako tiež dostatočné kvalitné vzdelanie a najmä historickú pamäť na udalosti v uplynulých rokoch. Veľa čítam, neustále si dopĺňam poznatky aj vo svojej odbornosti, cestujem a sledujem politické a spoločenské dianie nielen na Slovensku, ale aj vo svete. A rešpektujem aj názory ľudí z rôznych zoskupení, z rôznych kútov sveta aj rôzneho politického zamerania. Treba si naozaj vždy všetko vypočuť, porovnať, informácie preveriť a vytvoriť si ten svoj vlastný názor. Pravda totiž nie je jednofarebná a práve počúvanie iných vám pomôže lepšie vidieť, aká je pravda a čo sa len ako pravda tvári. Niekedy práve tá obyčajná životná pravda je v takej jednoduchosti zabalená, že ju práve preto nevidíme. Zo srdca neznášam účelové ohováranie, nenávisť, spochybňovanie prapodstaty problému a javu a bezdôvodné psychické ubližovanie len preto, že argumentmi nevie dotyčný protivníka presvedčiť. Dodržiavanie slova je u mňa počas celého života dôležitá priorita, nutná pre život. Médiá by sa určite nemali prepožičiavať neférovým tendenciám, mali by si zachovať svoj štýl profesionality a priestor na vyjadrovanie, samozrejme, v slušnej forme, by mali dostávať všetci, ktorí k aktuálnej téme majú čo povedať. To, či sa takto média správajú, je však vizitkou vždy ich majiteľa, ktorý takéto médium financuje. Verím, že ŠURANY infožurnál bude časopisom, v ktorom si občania nájdu vždy „to svoje" čítanie, ja sa o to aj s mojimi kolegami budem veľmi snažiť, a že vždy budú čitatelia netrpezlivo čakať na každé nové číslo (www.zurnaly.sk).

pýtala sa: Mgr. Mária Májeková

ŠURANY *infožurnál* – informácie pre občanov mesta Šurany.
Vydáva Mgr. Alena Jaššová – **Vydavateľstvo HELENA**, 927 01 Šaľa. IČO: 34644237.
Časopis registrovaný MK SR pod číslom: EV 6134/23/PT. Šéfredaktorka: **Mgr. Alena Jaššová**, promovaná žurnalistka.
Tel. kontakt: 0903 516 499, e-mail: surany.infozurnal@gmail.com, **www.zurnaly.sk**
Vychádza dvojmesačne, v prípade potreby aj mimoriadne vydania. Toto číslo vyšlo: 14. september 2023. Doporučovaná cena: 1,00- €.
Názory opýtaných a ďalších občanov, ktorí poskytujú informácie do periodika, nemusia byť totožné s názormi vydavateľstva a NEMOŽNO ich teda spájať. Časopis odzrkadľuje postoje, názory čitateľov a ďalších občanov v súlade s ich právom na slobodný prejav a poskytuje im len tlačový priestor na vyjadrenie svojich myšlienok. Vydavateľ neznáša prípadné právne, resp. trestné následky, ktoré by mohli svojimi názormi či prejavmi spôsobiť inej osobe, skupine osôb, organizácii. Každý prispievateľ – občan je na uvedené riziko upozornený, čím sa vydavateľstvo chráni pred prípadnou občianskoprávnou a trestnoprávnou zodpovednosťou za následky, ktoré by mohol občan, dopisovateľ, svojou výpoveďou, názorom, listom či inou informáciou spôsobiť inej osobe, či skupine osôb, organizácii. Prípadné náhrady za škody (znevážením dobrého mena, urážka na cti) spôsobené vyjadrením občianskeho názoru na problém, postoj, si dotknutý subjekt preto nemôže uplatňovať voči vydavateľstvu. Jedine v tom prípade, že by tento názor vyjadril pracovník vydavateľstva.
Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich výlučne vydavateľ. Autori článkov, grafiky, zverejnených v tomto vydaní, ako aj jazykovej korektúry, si v zastúpení vydavateľom vyhradzujú právo udeľovať súhlas na rozmnožovanie a na verejný prenos článkov, ako aj na verejné rozširovanie rozmnoženiny týchto článkov v zmysle §33 ods. 1. písm. a) a d) autorského zákona. Akékoľvek použitie článkov, jeho časti, fotografie, grafiky, mechanicky či elektronicky, bez povolenia VYDAVATEĽA je zakázané.

Neľahký životný príbeh pani Oľgy Némethovej pomohol odkryť jej literárny talent

V Šuranoch žilo a žije veľa výnimočných osobností, ktorí dokázali svoje neľahké životné príbehy premeniť na odvahu a možnosť inšpirovať druhých. Práve v tomto sa ukazuje ich sila a odhodlanie nikdy sa nevzdávať. Jednou z takýchto inšpiratívnych ľudí je aj pani Oľga Némethová, spisovateľka a autorka mnohých poviedok a fejtónov. Aj napriek neľahkému detstvu v sebe našla silu rozpovedať svoj životný príbeh v jednej zo svojich kníh.

Domov jej nahradili starí rodičia

Oľga Némethová sa narodila 13. augusta 1938 v Nitre, ale takmer celý svoj život žije v Šuranoch. Jej životná cesta nebola jednoduchá – v útlom veku stratila matku a musela prežiť náročné detstvo so svojím prísnym otcom a neoblomnou nevlastnou matkou. „Všetko zmenila až zdravotná prehliadka, ktorú sme absolvovali v škole. Tam lekár zbadal, že mám na chrbte akési jazvy...“ spomína na ťažké životné obdobie Oľga Némethová. Avšak vďaka podpore viacerých dobrých ľudí sa pohli ľady a súd pridelil vtedy osemročnú Oľgu do starostlivosti starých rodičov do Šurian. Práve tu našla svoj pravý domov, lásku a vrelé prijatie. A ako sa spoznala so svojím budúcim manželom, neskôr známym publicistom, kameramanom a fotografom Deziderom Némethom? „Keď som mala 17 rokov, zbadala som Németha. Bol to chlapec o 2 roky starší odo mňa, hrával divadlo. Padli sme si do oka a čoskoro bola svadba,“ spomína na šťastné roky pani Oľga. „Potom sa nám narodili tri deti Marika, Karol a Renátka. Neskôr prišli vnúčence, a nakoľko pre mňa rodina bola všetkým, lebo ja som tú svoju nemala takú, akú by som chcela, tak preto som si tú svoju veľmi vážila.“

Svedectvo

Keď vnúčatá trochu podrástli, pomyslela si, že nastal čas, aby svoj životný príbeh rozpovedala. A tak vznikla v roku 2014 kniha Svedectvo, ktorá pozýva čitateľov na cestu hľadania stratenej istoty, spolupatričnosti a lásky. „Písanie knihy bolo pre mňa niečo, čo ma prenieslo do iného sveta a napĺňalo silou a snahou odkryť skryté. Príbeh hlavnej hrdinky Barborky je aj mojím príbehom. Prechádzali sme ním spolu s mojím milovaným manželom, ktorému som čítala, čo som napísala a on netrpezlivo čakal na pokračovanie,“ hovorí autorka. Na tvorbe knižky sa pritom podieľala celá jej rodina. Dcéra Renátka a vnučka Karin pomohli s digitalizáciou rukopisu, syn Karol s marketingom a vnučka Soňa svojimi ilustráciami. Editorkou knihy bola jej ďalšia dcéra Marika Kosorinská. „Bolo veľmi ťažké editovať túto knižku a vôbec ju zostaviť, pretože to bolo emočne veľmi silné a človek sa od toho len ťažko dokázal odosobniť.“ O niečo veselší nádych mala v roku 2018 jej druhá vydaná kniha Chlapci z uličky. Tá opisuje príbehy chlapcov z mlynárovej lúky. „Keď sme tu bývali, tu sa schádzali, hrali, šantili, tu boli aj prvé detské lásky,“ spomína pani Oľga.

Literárny talent

Autorka knihy Svedectvo je okrem iného aj autorkou mnohých poviedok a fejtónov. Jej spisovateľský talent si všimla práve jej dcéra Marika, ktorá ju primäla k tomu, aby nejaké zo svojich textov niekam poslala. A tak začala od roku 1994 aktívne prispievať svojimi prácami spočiatku do regionálnych a neskôr aj celoslovenských periodík. Významným okamihom bolo nadviazanie spolupráce so Slovenským rozhlasom. Tu napísala množstvo námetov, ktoré boli spracované najmä v relácii Rozhlasoví bakalári. V roku 2005 získala ocenenie od redakcie umeleckých programov Slovenského rozhlasu Rádio Regina Košice a získala titul Strieborný bakalár 2005. Momentálne má spracovaný rukopis ďalšieho pokračovania Chlapcov z uličky a spolu s rodinou hľadá možnosti, ako knižku svojpomocne vydať.

Príbeh pani Oľgy Némethovej nám pripomína, že aj v najťažších obdobiach života vieme nájsť silu a vytvoriť si svoj vlastný, šťastnejší príbeh. Práve hlboká láska k rodine ju motivovala k tomu, aby svoj životný príbeh zdieľala so svetom a dokázala ostatným, že všetko je možné, ak máte vieru a odhodlanie.

- R -

Od 1. augusta 2023 je riaditeľom Mestskej polikliniky v Šuranoch Ing. Martin Detvaj, ktorý vystriedal predchádzajúcu riaditeľku Ing. Miroslavu Križanovú

Novovymenovaný riaditeľ Mestskej polikliniky v Šuranoch Ing. Martin Detvaj uviedol pri svojom nástupe do funkcie priority, ktoré budú pre neho ako šéfa polikliniky najdôležitejšie. Prvým cieľom je obnoviť nefunkčné ambulancie. Pacienti žiadajú aj otvorenie ďalších. Riaditeľ Detvaj povedal, že v žiadnom prípade z jeho strany nehrozí nejaké personálne zemetrasenie voči zamestnancom. Chce, aby mestská poliklinika poskytovala čo najkvalitnejšiu zdravotnú starostlivosť pre pacientov, a preto je nutné mať čo najviac kvalitných lekárov, zdravotných sestier a ďalšieho personálu, aby pracoviská fungovali k spokojnosti. Z jeho názorov si treba všimnúť aj to, keď povedal, že úlohou mestskej polikliniky nie je vytvárať zisk. Cieľom je vyrovnané hospodárenie, aby sa zbytočne cez polikliniku nezaťažoval rozpočet mesta. Spádové územie mestskej polikliniky je asi 50-tisíc obyvateľov a títo žiadajú najmä urologickú a onkologickú ambulanciu. Nový riaditeľ sa vyjadril tiež, že vyvinie maximálne úsilie na obnovenie nefunkčných ambulancií, dermatovenerológie, hematológie a diabetológie.

Keď som s riaditeľom Detvajom telefonicky hovorila, prisľúbil, že bude našu redakciu informovať o aktivitách polikliniky aj všetkých závažných a dôležitých skutočnostiach, ktoré sa udejú v tomto mestskom zariadení. My, samozrejme, budeme radi prostredníctvom našich šurianskych novín prinášať aktuálne informácie o poliklinike a všetkom, čo bude polikliniku skvalitňovať a slúžiť tak v prospech pacientov, obyvateľov.

- redakcia ŠURANY infožurnál -

foto: www.poliklinikasurany.sk

„Zaujímam sa o Šurany a mám k tomuto mestu úprimnú a hlbokú citovú väzbu," hovorí Ján Štark.

Ján Štark je srdcom a dušou Šurančan. Narodil sa v Šuranoch a žije tu dodnes. Po ukončení základnej školy vyštudoval gymnázium v Šuranoch a po jeho absolvovaní nastúpil na základnú vojenskú službu. V Elitexe Šurany odpracoval desať rokov a za ten čas si doplnil odborné vzdelanie v strojárskom odbore, vyštudoval Ľudovú univerzitu v odbore moderné skladové hospodárstvo v Prahe, až sa nakoniec rozhodol vydať na policajnú dráhu a vzdelanie si dopĺňal aj v tomto smere. Od roku 1987 pracoval v Policajnom zbore SR a popritom úspešne vyštudoval právnickú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave, a neskôr si urobil aj rigoróznu skúšku doktor práv. V policajnom zbore prešiel rôznymi funkciami od radového policajta až po top manažérske funkcie. Do civilu odišiel z pozície riaditeľa policajnej školy v Devínskej Novej Vsi. Dva roky potom pracoval ako obchodný riaditeľ hotela a neskôr v Poľnohospodárskej platobnej agentúre vyskúšal funkcie nielen radového kontrolóra, ale aj riaditeľa odboru vnútornej kontroly. Momentálne sa venuje súkromnému podnikaniu, medzitým však hrával v rôznych kapelách a hráva dodnes, keďže ako tvrdí, hudba je jeho život.

• Ako by ste ako obyvateľ Šurian zhodnotili svoje mesto... keby ste ho mali ponúknuť neznámym ľuďom, ktorí chcú prísť pozrieť Šurany? Čo by ste im zvýraznili, odporučili, a čo, naopak, mestu chýba?

- Mesto Šurany vnímam od svojho detstva ako krásne mestečko, ktoré má veľa historických pamiatok. Bol tu najstarší cukrovar v strednej Európe, je tu Hrádocká venuša, synagóga, veľmi pekný kostol... Pamätám si mesto, kde boli rozkvitnuté čerešne a v piatky a soboty sa tadiaľ prechádzali manželské páry s deťmi. Dnes mi je ľúto, že je mesto svojím spôsobom prázdne. Našťastie počas leta sme tu mali hudobné štvrtky, ale v minulosti tou kultúrou mesto viac žilo. Chodievali sem veľkí umelci, napr. Karel Gott, Waldemar Matuška, Pilarová, Vondráčková, Kubišová, Neckář, Duchoň, Elán či Modus a ďalšie známe kapely. Šurany mali silnú divadelnú tradíciu, dokonca aj ja sám som hrával v ochotníckom divadle ešte ako študent gymnázia. Zdá sa mi však, že mesto po revolúcii nezachytilo napredujúci trend, čo vidím aj na znížení počtu obyvateľov. Je to sčasti aj tým, že skrachovali podniky, poľnohospodárstvo išlo do úzadia, technológie nahradili zamestnancov. Mesto Šurany bolo kedysi centrom kultúry, priemyslu a poľnohospodárstva, a preto ma mrzí, že trošku zaspalo, čo sa týka vývoja.

• Vy ste viackrát kandidovali za primátora mesta Šurany, tento záujem Vás neopúšťal viac rokov. Aká tam bola motivácia?

- Zaujímam sa o Šurany a mám k tomuto mestu hlbokú citovú väzbu. Aj keď som nebol úspešný vo voľbách, rešpektujem rozhodnutie občanov. Je možné, že ľudia mohli byť ovplyvnení nepravdivými informáciami, ktoré sa o mne šírili. Vždy som sa snažil byť otvorený voči občanom, nikdy som nesľuboval nereálne veci. Mal som obrovský elán a odhodlanie, keď som kandidoval, a to preto, lebo som cítil, že môžem prispieť k rozvoju mesta, a to aj vďaka nadobudnutými skúsenosťami, kontaktmi, ktoré dodnes mám. Chcel som, aby sa peniaze investovali do infraštruktúry, školstva, zdravotníctva, poľnohospodárstva a životného prostredia. Mesto si zaslúži modernizáciu a lepšiu kvalitu života pre svojich obyvateľov.

• Naposledy bola Vaša kandidatúra na post primátora v minulom roku, nebola však ani vtedy úspešná a rozhodli ste sa, že už nebudete „pokúšať osud". Prečo takéto radikálne rozhodnutie? Lebo človek nikdy nevie a možno nabudúce by to vyšlo...?

- Buďme objektívni, úprimní a spravodliví. Myslím si, že treba mať aj trošku mieru. V posledných komunálnych voľbách som cítil, že mám ešte dosť síl na to, aby som mohol vykonávať funkciu primátora. Denne hodinu bicyklujem, cvičím, vzdelávam sa, som taký akčný typ, ale už som zavrel za touto kapitolou v živote dvere. Určite by som však v minulosti nešiel kandidovať, keby som necítil, že na to nemám.

• V súčasnosti máte rozbehnutú svoju firmu. Čo je jej náplňou?

- Som výhradným predajcom výrobkov pre poľnohospodársky a drevársky priemysel. Vo svojej ponuke máme produkty, ako napr. tunely na uskladnenie slamy, viacúčelové haly, napr. pre obchody, priemysel predávame silá a takisto aj závlahy smart.

• Keď by ste mohli ako občan hodnotiť prácu nového mestského zastupiteľstva a vedenia mesta, pozdáva sa Vám? Je tvorivé, akčné, alebo, naopak, máte kritický pohľad?

- Treba priznať, že väčšiu angažovanosť si predstavujem od vedenia mesta nielen terajšieho, ale aj minulého. Toto vedenie tu nie je ešte ani celý rok, takže by nebolo férové ho kritizovať. Verím, že robí a pripravuje sa na to, aby prispelo k rozvoju budovania a zlepšovania životnej úrovne, a to prostredníctvom získavania eurofondov, sledovania rôznych výziev, ktoré sú nielen na úseku výstavby bytov, ale rôzne revitalizácie, opravy ciest, je potrebné sledovať nielen eurofondy, ale aj iné finančné zdroje. Veľmi chcem veriť, že terajšie vedenie sa bude uberať touto cestou a že Šurany budú opäť mestom, kde občania budú mať prácu a budú sa cítiť bezpečne. Napokon, aj na úseku bezpečnosti vidíme, čo sa dnes deje v súvislosti s migráciou, takže o tú bezpečnosť sa treba starať, aby bola zabezpečená a Šurany boli naozaj mestom, kde sa oplatí žiť.

25. výročie KR PZ SR v Nitre

• Dlhé roky ste pracovali v štátnej správe pod hlavičkou ministerstva vnútra vo vysokých funkciách. V súčasnosti vidno prebiehajúcu doslova destabilizáciu slovenskej polície, tzv. vojnu policajtov. Tak to hodnotí verejnosť. Ako sa na to pozeráte Vy aj ako dlhoročný vysoký funkcionár štátnej polície? A vidíte východisko zo súčasného stavu?

- Je dôležité, aby sme boli opatrní vo vyjadrovaní názorov na situáciu v polícii alebo v akejkoľvek inštitúcii, kým nebudeme mať relevantné informácie. Mrzí ma, ak počujem od bývalých kolegov, že policajný zbor opúšťajú starší policajti, pretože sú to ľudia, ktorí mohli odovzdať mladšej generácii cenné skúsenosti a tí mladí sa to nebudú mať od koho naučiť. Keď niekto robí v strese, robí aj veľa chýb a potom sa nesú následky. Mňa rodičia vychovávali k čestnosti, spravodlivosti a pokore, takže radšej si trikrát preverím situáciu z jednej aj druhej strany. V polícii sa teda určite niečo deje, ale čo to je, na to neviem odpovedať. Mám síce svoju domnienku, ale či je správna, to sám neviem.

• Vaše životné krédo, ktorým sa riadite...?

- Život ma naučil, čo je predpokladom k úspechu. Povedať sám sebe, že to dokážem, dôverujem, ale preverujem, odpúšťam, ale nezabúdam, nerobím iným to, čo sa mne nepáči, nesnívam o úspechu, ale tvrdo na ňom pracujem. Mojou zásadou je byť otvorený, priamy a transparentný. Robím rozhodnutia na základe pravdivých informácií, nie na základe nepotvrdených rečí. A navyše prvou vecou je byť ľudský, empatický a spravodlivý. Toto som celý život robil a týmto som sa riadil.

• Dlhé roky nemalo mesto Šurany vlastný časopis. Naše vydavateľstvo sa ho pokúsilo založiť, keď prvé číslo vyšlo v júli tohto roku. Sme teda nováčikom v tomto prostredí, i keď skúsenosti s vydávaním regionálnych a miestnych časopisov máme takmer 30 rokov. Videli ste prvé číslo, pozdávalo sa Vám? Myslíte si, že to bolo dobré rozhodnutie spustiť takéto médium v meste Šurany?

- Myslím si, že existencia rôznych periodík a novín je prospešná, pretože umožňuje ľuďom mať prístup k rôznorodým informáciám a názorom a zhodnotiť ich objektivitu. Sám som v minulosti vydával svoje noviny, kde som otvorene vyjadroval aj kritiku, hoci sa to niektorým nepáčilo. Je nemožné uspokojiť 100 % ľudí, a preto je dôležité mať rôzne zdroje informácií. Moje vlastné noviny neboli len na kritiku, ale aj na to, aby otvorili ľuďom oči a urobili verejný tlak voči vedeniu mesta. Neboli to útoky na nikoho, ale snaha pomôcť veciam napredovať. Rozumiem, že niektorí ľudia moje úsilie nepochopili, a aj to mohlo mať vplyv na moje výsledky vo voľbách. Avšak som presvedčený, že boj za pravdu a podporu druhých je dôležitý. Bol som tak vedený, že keď môžem, aby som pomohol. Nerobím to preto, že od toho niečo čakám, ale preto, že to chcem. A to je také moje životné krédo.

- redakcia -

WEEKEND a ROCK-Y: Zábava v country a rockovom štýle

V roku 1999 sa v obci Palárikovo začala písať história skupiny WEEKEND. Táto kapela mala za cieľ obohatiť slovenskú country scénu a prispieť tak k jej pestrosti. Miestni hudobníci preto spojili svoje sily a začali nacvičovať svoj prvý repertoár tanečných country piesní. Už o rok neskôr predviedla skupina WEEKEND svoje prvé vystúpenie na verejnosti. Kľúčovým momentom pre kapelu WEEKEND bol rok 2011, kedy sa do nej pridal Ján Štark ako bubeník. Ten do skupiny vniesol istú dávku rockových prvkov, čím produkciu kapely oživil. Postupne prevzal funkciu manažéra a neskôr v roku 2016 po odchode jedného zo zakladateľov aj funkciu vedúceho kapely. Skupina WEEKEND sa za tie roky stala dôležitou súčasťou slovenskej hudobnej amatérskej scény. Pre stanicu TV Senzi natočila štyri programy, z toho dva spoločne s tanečnou skupinou Arizona Dancing. O tom, že je kapela WEEKEND známa po celom Slovensku, svedčí aj fakt, že 6 rokov po sebe otvárala najväčší jarmok na Slovensku v Bardejove. Bardejov bol zároveň miestom, kde členovia kapely nahrali svoje prvé CD. V budúcom roku oslávi kapela WEEKEND 25. výročie svojho založenia. ROCK-Y je kapela, ktorá sa rozhodla obnoviť svoju existenciu po približne tridsaťročnej prestávke. Po rokoch „oddychu" sa však dvaja pôvodní členovia tejto kapely rozhodli vrátiť sa k hudbe. Jedným z nich bol práve Ján Štark, vďaka ktorému sa skupina ROCK-Y vrátila na scénu s novým rockovým elánom. Ich cieľom je oživiť rockovú hudbu 70. a 80. rokov, ktorá osloví mladých i starších fanúšikov. Naposledy hrala kapela ROCK-Y na Obecných dňoch v Hule a spolu s kapelou WEEKEND uzatvárala koncom augusta napríklad koniec kultúrneho leta v Podhájskej. Hoci WEEKEND a ROCK-Y predstavujú rôzne hudobné žánre, obe kapely sú navzájom spojené s hudobníkom Jánom Štarkom. „Hudba je môj život, pomáha mi zrelaxovať a tento rok oslavujem 50 rokov hry na bicie, a na budúci rok to bude 50 rokov, čo hrám v kapelách," hovorí Ján Štark. Obidve kapely pravidelne koncertujú na rôznych festivaloch a podujatiach po celom Slovensku, kapela WEEKEND aj v zahraničí. Ich hudba si získava fanúšikov rôznych vekových kategórií. Obe skupiny plánujú koncertovať aj v nadchádzajúcich mesiacoch. Najbližšie kapelu WEEKEND uvidíte na pivnom festivale v Piešťanoch 12. septembra a na šurianskom jarmoku 22. septembra. Už teraz je však isté, že v budúcom roku vystúpia obe kapely na budúcoročnom otvorení kúpeľnej sezóny v Bardejovských kúpeľoch 13. júla.

Text: Mária Májeková, Foto: archív Jána Štarka

„Náklady na sociálne služby sa neustále zvyšujú a štát by sa mal o seniorov postarať,"

hovorí riaditeľ Domova Jesienka Šurany Ing. Peter Bartovič.

Zariadenia pre seniorov sú miestami, ktoré svojím pôsobivým a teplým prostredím ponúkajú starším generáciám bezpečie a komfort. Vďaka nim môžu prežívať zrelé roky svojho života s dôstojnosťou a pokojom. Sú to miesta, kde sa starostlivosť spája s poslaním a kde sa vytvára komunita, ktorá posilňuje vzájomnú podporu a priateľstvo. Jedným z takýchto zariadení je aj Domov Jesienka Šurany, zriadené 1. 10. 2006. Od 1. 3. 2007 sa začala poskytovať sociálna služba pre 20 seniorov. Po zrealizovaní prístavby k zariadeniu sa kapacita postupne zvýšila na súčasný stav, t. j. 60 seniorov. Viac o živote v Domove Jesienka nám porozprával riaditeľ Ing. Peter Bartovič.

Priblíženie tradícií - klientky oblečené v krojoch v rámci stavania Mája a riaditeľ Ing. Peter Bartovič

• Pán riaditeľ, môžete nám povedať viac o službách, ktoré poskytujete seniorom vo vašom zariadení?

- V našom zariadení poskytujeme celoročné pobytové služby v zariadení pre seniorov, ako aj v špecializovanom zariadení. Máme aj Útulok v časti Kopec, čo je v tomto regióne unikátne, nakoľko napr. Nové Zámky takýto útulok vôbec nemajú, čiže prijímame občanov aj odtiaľ, ale aj z iných obcí. Okrem toho poskytujeme aj opatrovateľskú službu, stravovanie pre seniorov a ZŤP, požičiavanie pomôcok a dokonca aj donášku stravy, takže tie základné služby pre seniorov máme podchytené všetky.

• Koľko zamestnancov sa stará o pohodlie seniorov vo vašom zariadení?

- Naše zariadenie má kapacitu 60 miest, takže v súčasnosti sme plne obsadení, a momentálne máme 59 zamestnancov. Hoci sa to môže zdať veľa, treba brať do úvahy rôznorodosť poskytovaných služieb. Mnohí pracujú na zmeny a seniorom treba zabezpečiť nepretržitú starostlivosť. Naši zamestnanci teda zabezpečujú zdravotné výkony v rámci ošetrovateľskej starostlivosti, sociálnu starostlivosť, rehabilitáciu, stravovanie a opatrovateľskú službu.

• Ako vyzerá taký bežný deň seniorov v Domove Jesienka? Čo všetko im pobyt v tomto zariadení ponúka?

- Každý deň začína rannou hygienou do 8.00 hod. a potom sú už pre seniorov pripravené raňajky. Po nich sa seniori venujú rôznym aktivitám vrátane rehabilitačných cvičení a terapií, nakoľko u nás využívame rôzne metódy sociálnej práce. Napríklad keď bolo pekné počasie, tak sme im vonku pripravili opekačku, takisto im robíme rôzne posedenia vonku pri hudbe a v prípade zlého počasia im premietame, čítajú si, vyrábajú rôzne predmety v rámci tvorivých dielní. Môžu však využívať aj ďalšie služby ako pedikúra, kadernícke či kozmetické služby, ale, samozrejme, aj duchovné služby. Sväté omše bývajú priamo v našom zariadení vždy prvý piatok v mesiaci a seniori majú možnosť pristúpiť aj k sv. spovedi. Výbornú spoluprácu máme taktiež so šurianskymi základnými a materskými školami a ZUŠ-kou, ale aj s denným centrom seniorov v Šuranoch.

• Zamestnancov je málo, ľudí v zariadeniach pribúda... Čo by bolo potrebné zmeniť v našom systéme, aby bola starostlivosť o seniorov kvalitnejšia?

- Je samozrejmé, že financie sú vždy náročnou témou, ale okrem toho by sme mali venovať pozornosť aj personálnemu obsadeniu. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách nezohľadňuje dostatočné množstvo personálu vzhľadom na počet klientov. Nedávno sme tu mali kontrolu z hasičského a záchranného zboru a poukázali presne na tento problém. Čiže je potrebné navýšiť tie počty zamestnancov kvôli bezpečnosti klientov. Viem, že táto práca nie je pre mnohých ľudí atraktívna, aj to odmeňovanie by bolo potrebné nastaviť inak, ale skôr by som povedal, že táto práca je poslaním, niekto to jednoducho musí chcieť robiť. Lebo je iné, ak opatrujete doma svojho príbuzného, a iné je, ak opatrujete starkých v takomto zariadení. Je to dosť náročné, veľa opatrovateliek nám odchádza, niektoré si našli zamestnanie, kde majú víkendy voľné a vyššie mzdy... Takže je to aj o tých financiách.

• Skúste to trošku priblížiť...

- Napr. u nás v Jesienke sú oprávnené ekonomické náklady na jedného klienta 1174 eur na mesiac. Dotácia z ministerstva plus úhrada klienta a zároveň dotácia z mesta nestačia na úhradu týchto nákladov. Hoci zriaďovateľ tvrdí, že tieto financie stále navyšuje, ale aj náklady na sociálne služby sa stále zvyšujú. Musíme platiť za energie, stravu, mzdy zamestnancom, čo sú v našom rozpočte veľké položky, takže aj napriek podpore od zriaďovateľa stále čelíme finančným výzvam. My však nemôžeme nastavovať také vysoké úhrady, aby to ľudia nevedeli pokryť. Napokon tieto zariadenia sme budovali pre našich občanov, tie dôchodky boli vtedy malé. Štát by sa v tomto prípade mal o seniorov postarať. Navyše my sme sociálne zariadenie, nie zdravotné, ale niekedy mám pocit, že občas suplujeme liečebne pre dlhodobo chorých. A väčšinou chcú ľudia práve pobytovú službu.

• Ako by ste teda tieto problémy a výzvy riešili Vy? Čo by ste navrhovali?

- Jedným z riešení môže byť vytvorenie denných stacionárov v obciach, kde by sa

starší občania mohli stretávať a tráviť čas, čo by zároveň odľahčilo opatrovateľky v domácnostiach. Myslím si, že tieto stacionáre by mohli poskytovať aj potrebný oddych pre tých, ktorí sa neustále starajú o svojich blízkych. Aj keď my máme v Šuranoch pokryté všetky sociálne služby, ten denný stacionár by sa nám tu zišiel. Odbremenili by sme nejaké opatrovateľky, nemuseli by sme navyšovať stavy, pretože by to bolo v rámci nášho zariadenia. Momentálne máme v poradovníku v zariadení pre seniorov 37 ľudí a v špecializovanom zariadení 17, z toho polovica je len zo Šurian.

Záhradná grilovačka Jesienka

• Vraj vás čakajú v najbližšej dobe nejaké zmeny...

- Áno, aktuálne čakáme na projekt, ktorý sa pripravuje v súvislosti so spomínaným výsledkom kontroly hasičského zboru. Na základe neho budeme robiť zmeny v organizácii zariadenia, ktoré zvýšia bezpečnosť našich seniorov. Administratívne oddelenie sa presunie na poschodie a seniori pôjdu na prízemie. Do konca roka sa preto očakáva rozsiahle sťahovanie, ktoré je nevyhnutné pre zlepšenie evakuácie v prípade krízových situácií.

- R -

Šurianske hudobné štvrtky aj tento rok prilákali množstvo návštevníkov

Už tretí rok sa na ulici M. R. Štefánika odohrávajú jedinečné Šurianske júlové hudobné štvrtky, ktoré zakaždým lákajú pozornosť nielen miestnych obyvateľov, ale aj mnohých návštevníkov z okolia. Za touto iniciatívou stojí vedúca Spoločenskej haly v Šuranoch Renáta Kozlíková spolu so zamestnancami Mestského kultúrneho strediska v Šuranoch. Začiatky tejto iniciatívy sa viažu k dobe, keď koronavírus ovplyvňoval náš každodenný život. Odpoveďou na túto výzvu boli práve Šurianske júlové hudobné štvrtky, ktoré mali za cieľ prilákať ľudí von, kde mohli stráviť príjemné chvíle s rodinou a priateľmi. A prečo práve štvrtky? „Štvrtky preto, lebo v piatky a soboty boli na amfiteátri rôzne koncerty," približuje Renáta Kozlíková. „Navyše som to chcela poňať nejakou nenútenou formou, aby ľudia nemuseli prísť niekam ako na predstavenie, ale aby prišli do mesta, dali si zmrzlinu, kávu alebo sa poprechádzali s rodinou, a pritom sa zastavili v meste a vypočuli si program." Každý rok sa pritom program týchto hudobných štvrtkov orientuje na rôzne druhy hudobných žánrov. Avšak výber hudobných interpretov veľakrát závisí aj od dostupných financií. No to nič neuberá na kvalite. Práve naopak. Toto leto sa niesli ulicou M. R. Štefánika také zvučné mená ako Brunno Oravec či Írmao Lázaro, no svoje umenie predviedli aj Golden Band či Forte Fantasy – Slavomír Repaský, ktorý je skvelým violončelistom a verejnosti zahral aj zopár známych filmových melódií. Ľudia si tieto štvrtkové večery veľmi obľúbili. Napokon, každý interpret bol svojím spôsobom výnimočný. „V začiatkoch sme tu mali všetko od rocku až po folklór a k tomu sme aj tematicky vymýšľali program. Mala som tam chodníkovú výstavu „Nešliapme si po minulosti", ďalej folklórne vystúpenie, s detičkami sme robili rôzne aktivity na folklórnu tému a ľuďom sa to tak zapáčilo, že si na to zvykli," hovorí Renáta Kozlíková. Aj preto oslovila na spoluprácu kaviarne Terasa a Žofia, ktoré prispeli k tomu, že kultúra počas leta v Šuranoch skutočne žije. Šurianske júlové hudobné štvrtky sa konali aj vďaka podpore Nitrianskeho samosprávneho kraja. No keďže sa táto myšlienka hudobného leta zapáčila aj Kaviarni Žofia, tá pokračovala v podobnom duchu aj v auguste. Svoju saxofónovú show ako prvá predviedla Saxana Sapietová a po nej sa v rámci hudobných štvrtkov predviedli Dominika Gorecká a Matúš Karabin, Martin Maňák, skupina Len Tak a túto šnúru nezabudnuteľných hudobných zážitkov zavŕšili v septembri VOISING a známa speváčka Janais. Šurianske hudobné štvrtky sa stali očarujúcou formou hudobného vyžitia, spojenou s uvoľnenou atmosférou a možnosťou priblížiť kultúru širokej verejnosti. No stali sa tiež pekným príkladom iniciatívy, ktorá nielen obohacuje kultúrny život mesta, ale tiež podnecuje spoluprácu medzi rôznymi miestnymi subjektmi. „Vôbec nezáleží na tom, kto čo robí, pretože tu v Šuranoch je veľa šikovných ľudí, ale je to najmä o tom vzájomne si pomáhať. A cieľ je ten, aby tie Šurany tou kultúrou žili," dodáva Renáta Kozlíková na záver. S úspechom, ktorý tieto hudobné večery dosiahli, sa v tejto tradícii určite bude pokračovať a už teraz sa môžete tešiť na budúcoročné bohaté šurianske kultúrne leto.

Text: Mgr. Mária Májeková
Foto: Renáta Kozlíková

„Poslanec je v prvom rade zástupcom svojich voličov a prezentuje ich potreby, požiadavky, ktoré majú výsostnú prednosť pred mojím osobným názorom," hovorí poslankyňa Mestského zastupiteľstva v Šuranoch JUDr. Lucia Filagová.

JUDr. Lucia Filagová sa narodila v Nových Zámkoch a možno povedať, že celý jej predškolský a školský život sa odohrával v Šuranoch. Základnú školu vyštudovala v Kostolnom Seku, za ktorý je zároveň poslankyňou MsZ v Šuranoch. Obchodnú akadémiu vrátane pomaturitného nadstavbového štúdia Sociálno-právna činnosť vyštudovala v Šuranoch. Je absolventkou Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave a rok po absolvovaní na svojej rodnej Alma mater úspešne vykonala aj rigoróznu skúšku a obhájila rigoróznu prácu. Od roku 2021 je externým doktorandom na katedre správneho a environmentálneho práva Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Je tiež autorkou a spoluautorkou viacerých článkov venovaných problematike pozemkových úprav, nehnuteľností, ale najmä katastra nehnuteľností a aktívne sa zúčastňuje domácich a zahraničných konferencií, pričom na veľa z nich mala aj aktívny výstup s odborným príspevkom. Je odborným garantom časopisu „Expert na kataster nehnuteľností". Po ukončení štúdia pár mesiacov pracovala na Ministerstve obrany SR a od roku 2008 pôsobila ako zamestnanec právneho odboru Katastrálneho úradu v Nitre a zamestnanec rozhodujúci o návrhu na vklad na Správe katastra Nové Zámky a Správe katastra Šaľa. Od roku 2011 pôsobí ako zamestnanec legislatívno-právneho odboru Úradu geodézie, kartografie a katastra SR, ktorý je ústredným orgánom štátnej správy na úseku katastra. JUDr. Lucia Filagová je zároveň dlhoročným lektorom Inštitútu pre verejnú správu (IVES), Slovenskú realitnú akadémiu (SORA) a externým spolupracovníkom pri výučbe predmetu Klinika realitného práva na Právnickej fakulte UK v Bratislave.

• Odkedy ste poslankyňou v Šuranoch a čo bolo motiváciou skúsiť takúto verejnú funkciu?

- Poslankyňou MsZ v Šuranoch som od novembra 2022. Chcela som ponúknuť občanom nášho mesta moje skúsenosti nadobudnuté v praxi a pokúsiť sa zlepšiť život v našom meste, nakoľko v ňom žijem aj ja sama a celá moja rodina.

• Aké sú Šurany podľa Vás mesto, čím sú charakteristické? Keby ste mali návštevu, niekoho z cudziny, ako by ste mu predstavili mesto Šurany?

- Pre mňa sú Šurany krásne a hlavne moje mesto, hoci pracovné povinnosti ma zaviali do Bratislavy. Z historického hľadiska sú však Šurany mestom, ktoré doplatilo na zmeny systému. V Šuranoch existovali veľké závody a väčšina občanov mala istotu bývania, zamestnania, občianskej vybavenosti, sociálne istoty a zdravotnú starostlivosť všetkého druhu vrátane pohotovosti „na dosah ruky". Celý chod a rozvoj mesta bol prepojený na tieto podniky. V dnešnej dobe tu podľa môjho názoru chýba pre občana určitá istota v horeuvedených oblastiach, na ktorú bol v minulosti zvyknutý. Každá z fabrík mala vlastnú škôlku, jasle... a túto funkciu dnes, žiaľ, musí prebrať mesto. Ak by som mala cudzincovi ukázať naše mesto, ide o historické mesto s historicky bohatou minulosťou a vzácnymi pamiatkami, ako napr. Synagóga, Kostol, Hrádocká venuša, Artézska, Trojička a iné. Myslím si, že ide o mesto s veľkým potenciálom rozvoja.

• Šurany majú v mestskom zastupiteľstve 13 poslancov a na to, aby prešli rôzne návrhy do života, možno niekedy aj rozporuplné, stačí, aby 7 poslancov zahlasovalo za. Vy ste však známa tým, že máte na veci svoj vlastný názor, veci si preverujete dosť dôkladne, veľakrát máte aj kritický pohľad na veci a nerobí Vám problém zahlasovať aj proti názorom a návrhom mestskej radnice, primátorovi či vedeniu. Z pohľadu mnohých občanov je to odvážne, neobávate sa, že si vyrobíte takýmto postojom aj nejaké problémy od „vrchnosti"? Pretože v dnešnej dobe mnohí poslanci takúto odvahu nemajú, radšej sa priklonia k hlasujúcej väčšine, pretože čo keby v budúcnosti niečo potrebovali, povedzme od mesta, a to by si mohlo spomenúť na to, že vtedy a vtedy poslanec nehlasoval za, resp. proti atď.

- Pri hlasovaniach sa snažím rozobrať danú vec, resp. problém do detailov, pozrieť sa na to, čo spôsobí moje hlasovanie v budúcnosti, aké dopady bude mať na občanov a v neposlednom rade aj na právne aspekty daného problému. Myslím si, že každý poslanec by mal hlasovať bez ohľadu na svoj osobný prospech, alebo neprospech. Poslanec je v prvom rade zástupcom svojich voličov a mal by všetok svoj potenciál využiť nielen v ich prospech, ale aj prospech všetkých občanov mesta. Hlasujem vždy podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia a nenechávam sa ovplyvňovať názormi iných, keďže zo svojej právnej praxe som zvyknutá rozhodovať častokrát aj o nepríjemných veciach samostatne a v súlade so zákonom.

• Čo pre Vás ako mladú poslankyňu, mladého človeka znamená občan? Pretože pre mnohých poslancov je to veľakrát len niekto, koho vnímajú tesne pred voľbami a inak si už idú „za svojimi cieľmi". S akými plánmi ste išli do volieb, čo z toho vidíte ako reálne, že sa splní?

- Občan je zdrojom moci, pretože všetka moc pochádza od ľudí a aj môj posla-

necký mandát pochádza od občanov mesta. Výkon môjho mandátu v Mestskom zastupiteľstve v Šuranoch má byť predĺženou rukou mojich voličov, aby sa mohli aj oni prostredníctvom mojej osoby plnohodnotne podieľať na riadení mesta. Do volieb som išla s tým, že sa pokúsim zúročiť svoje domáce a zahraničné skúsenosti z oblasti práva a fungovania inštitúcií v prospech občanov a tým aj samotného mesta. Ako je zrejmé z mojich príspevkov a aj hlasovaní, tak sa domnievam, že sa mi to aj čiastočne darí. Snažím sa upozorňovať na diskrepancie so zákonom, vzniknuté či už nevedomosťou, alebo nedbanlivosťou.

• Ste mladá dáma... Ako Šurany vnímajú mladé rodiny, mladí ľudia? Sú v merku záujmu mestskej radnice? Robí sa pre nich dosť?

- Mladí ľudia sú potenciál nášho mesta, ktoré im musí vytvárať podmienky pre to, aby nám neutekali, ale naopak, zostávali žiť tu, v našom meste a podieľali sa na jeho rozvoji. Aj mladí ľudia žijúci v Šuranoch sú nepochybne vzdelaní, šikovní a nadaní. Myslím si, že v tomto smere je ešte veľa priestoru na zlepšovanie života mladých ľudí, k čomu chcem prispieť aj ja svojou prácou v mestskom zastupiteľstve.

• V súčasnosti dosť rezonuje problém rušenia detských pohotovostí. Aká je situácia v Šuranoch? Nekontaktovali Vás ešte občania? Je táto oblasť služieb pre občanov zabezpečená?

- Ako všetci vieme, prišlo k výmene na poste riaditeľa Mestskej polikliniky. Dúfam, že nové vedenie sa bude týmito otázkami zaoberať a predloží mestu návrhy na riešenie vzniknutej situácie. Môj osobný názor je, že riešenie takto závažného problému malo nové vedenie predostrieť už výberovej komisii. Problém rušenia detskej pohotovosti, ale aj pohotovosti pre dospelých pokladám za jeden z najpálčivejších problémov, ktorý sa bytostne dotýka všetkých občanov nášho mesta, a ak bude v mojej moci prispieť ku kladnému vyriešeniu tohto problému v prospech občanov mesta, určite tak urobím.

• Vaše priority ako poslankyne sa po 10 mesiacoch práce v mestskom zastupiteľstve zmenili alebo rozšírili?

- Určite sa moje priority nezmenili ani čo do rozsahu, ani čo do dôležitosti, skôr som zistila, že je ešte veľa vecí, ku ktorým sa budem musieť z postu funkcie poslankyne mestského zastupiteľstva vyjadrovať a myslím, že mám k nim čo povedať.

• Aké je Vaše životné krédo, ktorým sa riadite?

- Žiť a pracovať tak, aby som sa sama za seba nemusela hanbiť, či už pred ostatnými, alebo sama pred sebou.

otázky: Alena Jaššová
foto: archív Lucie Filagovej

Novú básnickú zbierku Anny Sládkovičovej slávnostne uviedli do života

Slnko pomaly mizlo na obzore, keď sa v šurianskej synagóge v utorok 5. septembra konalo jedno výnimočné podujatie – slávnostné uvedenie knihy do života z pera pani Anny Sládkovičovej, rodáčky a občianky mesta Šurany. Tá svojím talentom, oddanosťou a láskou k umeniu i vo svojom úctyhodnom veku ľudí neustále inšpiruje. Informáciu o jej živote a pripravovanej knihe sme čitateľom priniesli ešte v prvom čísle ŠURANY infožurnálu a práve teraz nastal ten deň, keď sa kniha dočkala svojho uvedenia do života. Treba však povedať, že pani Anna Sládkovičová je výraznou osobnosťou Šurian v oblasti kultúry a za uplynulé roky má na konte množstvo významných ocenení za krásu hovoreného slova. Niekoľko rokov sa angažovala nielen v speváckych súboroch, ale napríklad aj v literárnom klube pri Mestskej knižnici Michala Matunáka Šuranoch v písaní poézie a prózy. „Táto vzácna obdivuhodná žena je dôkazom toho, že žiaden vek nemôže byť prekážkou plnohodnotného a kvalitného života. Rozdávať ľuďom radosť prostredníctvom slova a robiť to s láskou a srdcom dokorán je veľmi obdivuhodné. Je to dar, s ktorým sa človek musí narodiť," povedal vo svojom príhovore riaditeľ Mestského kultúrneho strediska v Šuranoch RNDr. Miroslav Eliáš. Slávnostným podujatím sprevádzali prítomných hudobnými vsuvkami pedagógovia zo Základnej školy Tibora Sládkoviča v Šuranoch na čele s riaditeľkou Helenou Farkasovou a pozdraviť autorku a potešiť ju svojimi

piesňami prišla aj spevácka skupina Šurianka. Z novej zbierky básní zaznela aj báseň Perov a po nej dlho očakávané uvedenie do života, ku ktorému si pani Anna Sládkovičová prizvala svoju dlhoročnú kamarátku Oľgu Némethovú, autorku kníh Svedectvo a Chlapci z uličky, s ktorej tvorbou viackrát získala ocenenie na rôznych celoslovenských súťažiach v hovorenom slove. Po uvedení knihy do života nasledoval zápis pani Anny Sládkovičovej do pamätnej knihy mesta Šurany. Autorke sa neskôr prihovoril aj vzácny hosť – p. Jozef Pták z Pezinka, ktorý si zaspomínal na prvé stretnutie s ňou a ktorý vyzdvihol jej dobré srdce a rozprávačský talent. V závere podujatia riaditeľka ZUŠ Helena Farkasová predviedla krásu svojho speváckeho umenia a napokon vystúpili aj spolurodáčky – Ženská spevácka skupina z Kostolného Seku. Po tomto vystúpení si mohli návštevníci zakúpiť novú knižku a pogratulovať pani Anne Sládkovičovej k takémuto významnému úspechu.

Text a foto: Mária Májeková

V poslednom období zaznamenávame na Slovensku prepad životnej úrovne. U občanov sa objavuje skepsa, všetko okolo nás je drahšie, veci prestávajú fungovať. Ako hodnotíte tento stav?

Vláda tu nemá byť len na to, aby vyberala od občanov dane, ale predovšetkým na to, aby zabezpečila funkčný štát a životné istoty ľuďom. **Predminulá vláda zvyšovala dôchodky po centoch. Tá minulá zas poslala všetko na Ukrajinu a spôsobila zdražovanie, aké tu ešte nebolo. Toto sa už musí zmeniť.** Rodiny musia mať zabezpečené živobytie a seniori dôchodky, z ktorých dokážu vyžiť. Mladí potrebujú okolo seba dostatok príležitostí, aby tu mohli rozvíjať svoj talent a neutekali preč.

Čo s tým plánujete urobiť? Napríklad, aby boli ceny nižšie a ľudia mali viac peňazí?

Hnutie Republika potrebuje silný mandát, aby dokázala zrealizovať všetky dobré plány. Aby sme zastavili to štvanie medzi národmi, škodlivé sankcie a aby sme kupovali plyn a ropu za nízke ceny. **Proti inflácii zabojujeme vyššími platmi.**

- **Výrazne podporíme pracujúce rodiny s deťmi**
- **Predĺžime vyplácanie materskej dávky**
- **Sociálnu politiku postavíme na princípe zásluhovosti**
- **Obmedzíme prídavky asociálom**
- **Zvýšime starobné dôchodky**

Chceme posilniť hospodársku, bytovú a sociálnu politiku štátu a zabrániť ďalšiemu zbedačovaniu poctivých ľudí. Výrazne navýšime štátnu podporu pre pracujúce rodiny s deťmi. Rodinám poskytneme bezúročné štátne pôžičky alebo im pomôžeme získať cenovo dostupný nájomný byt.

S úctou sa postaráme o slovenských dôchodcov, ktorí budovali náš štát. Zastavíme neustále zvyšovanie dôchodkového veku a **z daní a dividend zo strategických podnikov zvýšime dôchodky tak, aby sa z nich dalo žiť slušne a dôstojne.** Zo strategických podnikov nám totiž unikajú do zahraničia miliardy, ktoré slúžili kedysi práve na zabezpečenie sociálnej politiky štátu. Preto musíme tieto strategické podniky opäť vrátiť štátu a peniaze z nich nasmerovať na pomoc ľuďom, ktorých zasiahli neľudské opatrenia vlády.

Objednávateľ: Republika, Repíková 18, Nitra, IČO 31811761.
Zhotoviteľ: Regionálne vydavateľstvo - Mgr. Alena Jaššová, IČO 50410512, Mojzesovo 56.

Urobíme PORIADOK!

Vysoko aktuálnou témou je aj rušenie nemocníc a pohotovostí, resp. takzvaná „optimalizácia" siete nemocníc. Aký je Váš názor na tento zámer vlády?

Sme jednoznačne PROTI rušeniu nemocníc a my tomu zabránime! Prvým krokom je spustenie našej petície proti rušeniu nemocníc, ktorá sa zbiera už niekoľko týždňov. Pretože zdravotná starostlivosť musí byť dostupná pre každého z nás. Nikto nevie kedy bude potrebovať pomoc lekárov. Strážme si ich, ceňme si ich a vytvorme im dobré podmienky. V tejto oblasti máme skvelých odborníkov a špičkový program, ktorý za krátke obdobie prinesie pozitívne zmeny.

Podobne ako zdravotníctvo je zdevastované aj poľnohospodárstvo. Kedysi bolo našou pýchou, dnes je v katastrofálnom stave. Je ešte šanca na oživenie vidieka?

Obnovu poľnohospodárstva a posilnenie potravinovej sebestačnosti chceme dosiahnuť zastabilizovaním poľnohospodárskych subjektov, ale aj podporou nových, najmä mladých a rodinných farmárov. Scelíme rozdrobené pozemky, pomôžeme producentom zdravých potravín. Taktiež zjednodušíme predaj z dvora a tradičný domáci chov. **Do škôl a domovov sociálnych služieb chceme dodávať kvalitné a čerstvé potraviny z najbližšieho okolia.**

5 KROKOV k ozdraveniu zdravotníctva

1. **Rozhodovanie v zdravotníctve vymaníme spod vplyvu lobistických skupín**
2. **Zákonné zdravotné odvody bude spravovať jedna štátna zdravotná poisťovňa**
3. **Sprivatizované lukratívne laboratóriá vrátime naspäť štátu**
4. **Zvýšime kapacity pre zdravotnícke vzdelávanie**
5. **Obnovíme dostupnosť lekárskej starostlivosti a záchrannej služby aj na vidieku**

A čo je hlavné, v žiadnom prípade nedovolíme skupovanie slovenskej vody a pôdy cudzincami.

Taktiež musíme pomôcť vidieku. Preto chceme **strategické investície presmerovať do najmenej rozvinutých regiónov, aby ľudia nemuseli opúšťať rodiny kvôli cestovaniu za prácou.** Chceme zabezpečiť, aby mali aj občania v najodľahlejších obciach primeraný **prístup k základným službám – k lekárovi, k obchodu s potravinami, pošte, škole a škôlke.** Jednoducho, aby sa dalo opäť znovu normálne žiť po celom Slovensku.

Zdravie, práca a žiť v mieri sú tie najdôležitejšie hodnoty pre každého človeka

Aktuálny predvolebný rozhovor s Györgym Gyimesim, kandidátom za stranu Szövetség/Aliancia v parlamentných voľbách september 2023

• Na Slovensku máme zaregistrovaných viacero politických strán pre národnostné menšiny, prečo kandidujete práve za stranu Szövetség – Aliancia? Čím Vás táto strana oslovila?

- Musím Vás trochu opraviť, pravda je taká, že strana zastupujúca aj národnostné komunity je len jedna - Aliancia – Szövetség. V ostatných stranách kandidujúcich v rámci volebných zoskupení s inými stranami síce sú aj občania maďarskej národnosti, ale tie strany skôr považujem za klin, ktorý má rozštiepiť hlasy, aby sa Aliancia – Szövetség, ktorá je stranou orientovanou konzervatívne, hájacou suverenitu Slovenska, na strane mieru a nepodporujúcou Bruselské bláznivé nápady, nemohla dostať do parlamentu. Verím však občanom žijúcim na juhu Slovenska (nech sú akejkoľvek národnosti), že sa už znovu nedajú pomýliť a hodia to nám. Preferencie jednoznačne potvrdzujú, že z tých troch strán Aliancia osciluje okolo 5 percent a ostatným dvom ich merajú v rámci štatistickej chyby. Ale aby som Vám odpovedal aj na otázku – Aliancia preto, pretože bez nej žiadna konzervatívna vláda po predčasných voľbách nevznikne. Preferencie strán, ich volebné programy, profily a vyjadrenia predsedov to jednoznačne vylučujú.

• Svojím rozhodnutím ste ukázali, že si chcete v živote raziť cestu ako profesionálny politik a pôsobiť v NR SR. Koniec koncov, už ste to aj vyskúšali. Neodradila Vás určitá faloš, klamstvá, do ktorých spadnú po určitej dobe mnohí naši politici, čím sklamú svojich voličov?

- Vôbec nie, skôr naopak! Ja som sa vždy dokázal postaviť za ľudí, aj keď som si tým vytváral nepriateľov medzi bývalými koaličnými partnermi. Napokon aj nálepku „konfliktný" som získal tým, že moje hodnoty sa nemenia v čase, priestore, vekom ani funkciou. Kým sa okolo mňa menilo prostredie aj ľudia a zrazu sa stalo módou mať ten jediný „správny názor", ja som ostal tým, kým som bol, keď som do politiky vstupoval. To nevyhnutne viedlo ku konfliktom, ale dnes viem, že som viedol dobrý boj. A vediem ho dodnes. Bol by som rád, keby som ho už tentokrát mohol viesť aj s celým poslaneckým klubom za chrbtom.

• Čo ponúkate ako človek, budúci poslanec, našim občanom, prečo by mali voliť práve Vás, resp. stranu, za ktorú kandidujete?

- Rozumiem slovenským voličom, ktorý nikdy nezvažovali voliť menšinovú stranu. Majú predsa na výber dostatok tých slovenských, avšak dnes sa situácia vyvŕbila tak, že v hre je budúcnosť Slovenska. Vôbec nie je jedno, či po predčasných voľbách vznikne vláda, ktorá bude slúžiť ľuďom alebo cudzím záujmom. Občania okúsili, aké to je, keď na nich a ich názor vlastná vláda kašle. No po voľbách, ak by liberálno-progresívne strany zložili vládu, bude ešte horšie. Vyzerá to tak, že bez Aliancie-Szovetség nikto suverénnu, konzervatívnu vládu na strane občanov nezloží. Preto by mali aj Slováci žijúci na juhu Slovenska voliť Alianciu.

• Páči sa mi jeden zo sloganov, ktoré máte na banneroch, billboardoch, že ste na strane mieru. Ako toto spojenie konkrétne myslíte? Je to nejaká konkrétna väzba na určitú situáciu alebo historickú udalosť?

- Naša generácia nepozná vojnu. Pre nás bol mier samozrejmosťou a ako vieme, mier zároveň znamená bezpečie a prosperitu, kým vojna je deštrukcia a smrť. Mám však dojem, akoby tieto hodnoty a historické skúsenosti poniektorým, najmä liberálnym politikom nič nehovorili. Silou mocou nás vťahujú do konfliktu, s ktorým nemáme nič spoločné, a to nielen sankciami, ktoré absolútne nefungujú, ale aj neustálym prekračovaním vlastných červených čiar – najprv to boli tanky, potom rakety s dlhým doletom, napokon bojové lietadlá. Poslednou červenou čiarou je vyslanie vojakov tzv. „mierových jednotiek" koalície ochotných (rozumej štátov východnej Európy). Nikdy by som nesúhlasil s tým, aby muži zo Slovenska išli zomierať do cudzieho konfliktu, ale vieme, že liberáli a progresívci s tým problém nemajú. Mier na Ukrajine sa nedá dosiahnuť na bojovom poli, to je už dnes jasné všetkým, o to skôr sa dá dosiahnuť diplomaciou a rokovaniami, o ktoré kolektívny západ nestojí. Aj o tom budú predčasné voľby: či mier, ktorý sme my dostali do vienka od našich predkov, budeme vedieť odovzdať nasledujúcej generácii.

• Stotožňujete sa s tým, že zdravie, práca a žiť v mieri sú tie najdôležitejšie hodnoty pre každého človeka?

- Bezpochyby! Ibaže dnes tieto hodnoty vôbec nie sú samozrejmosťou. Aj o ne budeme musieť vo voľbách zabojovať. Veď si len spočítajte, koľko politických strán je na strane mieru?

• Maďarský premiér Orbán dosť výrazne mieša karty na európskej, ale aj svetovej scéne, je to suverénny politik, ktorý chráni hlavne Maďarov, Slovensku takýto politik v súčasnosti veľmi chýba, pretože mnohí naši politici sú doslova v trápnom lokajskom predklone pred Európskou komisiou, ale aj vojnovými štváčmi z USA. Ako Vy hodnotíte maďarského premiéra a z čoho by si mohli brať naši politici príklad, pretože Orbána obdivuje dosť veľa Slovákov práve za to, že má na veci vlastný nárok a uprednostňuje svoju krajinu pred záujmami cudzích...?

- Presne tak. Stredobodom pozornosti jeho vlády je občan a jeho záujem. Orbán vie, že migrácia, dúhové ideológie, ani vojna nie sú v záujme jeho krajiny. Už len preto nie, pretože vojna na Ukrajine nie je našou vojnou, je to lokálny konflikt medzi Ruskom a Spojenými štátmi prostredníctvom Ukrajincov, na ktorý doplácajú obyčajní ľudia tým, že platia náklady na vojnu. Dnes už vieme, že sankcie nefungujú: Rusko má infláciu 4,5 %, my 10 %, príjmy štátneho rozpočtu Ruska dramaticky neklesajú, vojnu vedú naďalej, čiže dôvody, ktorými boli sankcie odôvodňované, neplatia, naopak, my máme ceny energií a pohonných hmôt extrémne vysoké, poskytujeme pôžičky Ukrajine a na zbrojenie dávame najviac v histórii. Samozrejme, že vojnoví jastraby peniaze hľadajú v krátení sociálnych dávok a dôchodkov, čo my nikdy nepripustíme.

• Niekedy to, žiaľ, aj preženie s tzv. maďarskými nacionalistickými názormi, ktoré vychádzajú z histórie našich spoločných vzťahov, ale nie sú vždy adekvátne interpretované. Možno by mal voliť opatrnejšie slová. Nemôže to poškodiť slovensko-maďarské vzťahy?

- Myslím si, že slovensko-maďarské vzťahy najviac poškodzujú liberáli a progresívci strašením Orbánom.

• Veľakrát ste vo svojich prejavoch v médiách vystúpili na obhajobu slovenských záujmov a potrieb ľudí, Slovákov aj ďalších občanov, a mali ste zásadnejšie postoje než naša diplomacia. Najmä pokiaľ ide o obranu národných záujmov, čo si všimlo aj nie málo občanov Slovenska, kvitujú to, a práve vďaka takýmto postojom Vám aj fandia. Naozaj Vám úprimne záleží na Slovensku ako celku, alebo sa teraz viac sústredíte na národnostnú politiku v rámci Slovenskej republiky?

Mne na Slovensku záleží viac ako všetkým liberálom a progresívcom dokopy. Jedna suverénna, sebavedomá krajina nikdy nemôže mať problém s akceptáciou národnostných komunít a ja po predčasných voľbách chcem vidieť sebavedomé Slovensko, ktoré je dovnútra konzervatívne a navonok suverénne. K tomuto chceme prispieť aj my v Aliancii – Szövetség, preto sa uchádzame o podporu všetkých občanov, ktorí to cítia rovnako.

otázky: redakcia Galantský a Šaliansky Žurnál
foto: archív Györgyho Gyimesiho

Matica slovenská mala v Šuranoch veľmi aktívnych spolupracovníkov

Aktuálne hovoríme s riaditeľkou DMS v Nitre Mgr. Veronikou Bilicovou

Matica slovenská je našou najstaršou národnou, kultúrnou, vedeckou, osvetovou a vydavateľskou inštitúciou. Zohrala úlohu pri všetkých významných prelomových dejinných etapách nášho národa. Jej samotnému vzniku predchádzal rok 1861 a formovanie Memoranda národa slovenského, politického programu na Slovenskom národnom zhromaždení v Turčianskom sv. Martine, kde odznela aj požiadavka založenia slovenského celonárodného kultúrneho spolku. V tomto období sa už sformoval Dočasný výbor Matice slovenskej, ktorý už podnikal všetky kroky vedúce k roku 1863, a to samotnému vzniku Matice slovenskej. Ustanovujúce Valné zhromaždenie sa konalo 4. augusta 1863, symbolicky na počesť miléniových osláv našich vierozvestcov sv. Cyrila a Metoda a ich príchodu na naše územie.

• Šurany mali veľmi silnú organizáciu v minulosti, svedčí o tom aj Dom Matice slovenskej v Šuranoch. Na základe čoho tu bol taký záujem o túto organizáciu?

- Šuriansky matičný dom vznikol v r. 1992, už to prezrádza celkovo nastupujúcu priaznivejšiu klímu pre pôsobenie Matice slovenskej a proslovenské aktivity. V prostredí mesta Šurany a teda novozámockého okresu však národné, vlastenecké aktivity nebolo jednoduché realizovať z hľadiska jazykovo a národnostne zmiešaného územia, a vôbec budovania novej slovenskej štátnosti, kde silnel aj menšinový hlas na jazykové a občianske práva v tomto prostredí. V tejto súvislosti z rozprávania matičiarov z tohto prostredia vnímam spätne ako veľmi rezonovali a dodnes rezonujú tzv. šurianske stretnutia či zhromaždenia. Išlo o Stretnutia Slovákov z južného Slovenska v Šuranoch. Napríklad v r. 1998 sa konalo 11. stretnutie, ktorého hlavným bodom programu bola pretrvávajúca majorizácia Slovákov jazykovo zmiešaných území SR, signály niektorých vládnych politikov na revíziu zákonov, poisťujúcich suverenitu a integritu SR a kontroverzná časť maďarských politických strán na vláde SR. Tieto stretnutia vždy aktívne reflektovali na ohrozenie štátnej suverenity a diskrimináciu Slovákov vo vlastnom štáte. Navyše nezostali iba v rovine predkladaných Memoránd slovenskej vláde, ale boli výrazným inšpiračným vzorom pre vtedajšie slovenské vlády a v otázkach ochrany slovenského jazyka, rozvoja školstva, kultúry a ochrany kultúrneho dedičstva, ľudských a národných práv v citlivých oblastiach na jazykovo zmiešanom území SR.
Pracovisko v Šuranoch však bolo známe a viem so stretnutí so Šurančanmi, že obľúbeným bol aj celoslovenský divadelný festival Divadelné Šurany. Pri dome pôsobili Divadelný súbor Domu MS aj malí divadelníci, ale aj Spevácky zbor Kantáta. Obľúbenou bola aj literárna súťaž s názvom Literárne Šurany určená pre mladých autorov. Všetky spomínané aktivity sa realizovali pod vedením vtedajšieho riaditeľa Jozefa Steinera.
Pri mojej práci v Matici slovenskej som však prišla do kontaktu a spolupráce po pánovi Steinerovi iba s nastupujúcou riaditeľkou Miroslavou Kozárovou, ktorá pokračovala v línii práce s deťmi a mládežou a pri dome zase pôsobili folklórne detské a dospelé súbory a dychové hudby (založila Detský folklórny súbor Šurianček a ako matičný kolektívny člen pôsobili aj Kesanka, Mrchane, Bánovčanka a Rosička) s dôrazom na budovanie prirodzeného vlastenectva od útleho veku a v rodine. V Šuranoch sa doteraz pod jej vedením ako predsedníčky MO MS Bánov organizuje aj Spomienka na Máriu Kokošovú a spomínané hudobné telesá sú stále aktívne.
Pôsobné územie pracoviska bolo však v minulosti veľmi široké. Od r. 1995 sa matičný dom stal aj koordinačným pracoviskom pre okres Levice, spolu tak s tamojším oblastným pracoviskom metodicky riadili 50 miestnych odborov s takmer 15-tisícovou členskou základňou.

V minulom roku sa konal Snem MS Nitrianskeho kraja, kde sme ocenili aj matičiarov z tohto okresu: In memoriam: Vojtech Porubský – predseda MO MS Dolný Ohaj, František Sopko – predseda MO MS Komjatice, za MO MS Nové Zámky: PaedDr. Mária Malperová, Katarína Fučíková, PaedDr. Jana Garajová; bývalého riaditeľa D MS Šurany Ing. Jozefa Steinera, dlhoročnú členku Výboru MS PhDr. Evu Garajovú a predsedníčku MO MS Maňa Jarmilu Trungelovú.

Pracovisko Domu Matice slovenskej v Šuranoch bolo postupne zaradené pod naše pracovisko od r. 2019, Dom MS v Nitre tak prebral administratívnu agendu a vzhľadom na to, že v tomto čase prebiehalo súdne majetkovo-pozemkové vysporiadanie matičného domu, išlo v praxi hlavne o prevzatie starostlivosti

o fungujúce a aktívne miestne odbory v okrese Nové Zámky, ale aj MO MS Štúrovo a Nesvady. Na chvíľu nám vtom sčasti pomáhal najskôr ako poverený riaditeľ pre D MS Šurany Vašek Valenta, neskôr z pozície predsedu Okresnej rady MS Nové Zámky.
Postupne som začala spoznávať matičiarov v tomto okrese a ich inšpiratívne podujatia. Žiaľ, mnohé z pôvodne evidovaných odborov však už neboli reálne aktívne, prípadne v činnosti po oslovení nechceli ďalej pokračovať. Dnes je ich aktívnych 10 so 14 kolektívnymi členmi – záujmovými združeniami.
Pri spomínaní sme vymenovali skutočne iba zlomok aktívnych zaslúžilých matičiarov. V Matici si nesmierne vážime práve činnosť našich odborov, ktoré pracujú na báze dobrovoľnosti. Popri predsedníčkach, predsedoch je v nich aktivizovaných množstvo ľudí, ktorí reprezentujú Maticu slovenskú a vytvárajú rad hodnotných podujatí, ktoré sú stabilnou súčasťou kultúrneho manažmentu miest a obcí. Preto poďakovanie patrí všetkým miestnych odborom a ich rádovým členom, ktoré tu kedysi boli aktívnymi, no a taktiež tým, ktoré naďalej vykonávajú matičnú prácu so zanietením a záujmom.

• Ktoré obdobie činnosti Matice slovenskej v Šuranoch bolo také najviditeľnejšie, najaktívnejšie?

- Mne sa zdá každé obdobie veľmi zaujímavé, každý riaditeľ prinesie vždy niečo nové, mal by nachádzať nové inšpirácie a reflektovať na dané zázemie, záujem a platformu, kde pôsobí. Ale isto samotné obdobie vzniku šurianskeho domu a jeho postupné profilovanie bolo veľmi silné, množstvo stabilných a zvučných podujatí s presahom regiónu, dokonca aj so zahraničnou spoluprácou prostredníctvom krajanov a zahraničnej Matice slovenskej. Tu vnímam aj ako veľmi silnú súdržnosť ako matičiarov, tak aj medziodborovú spoluprácu a ich napojenie na šuriansky dom. Som vďačná, že takáto súdržnosť je stále prítomná v okrese Nitra a snažíme sa ju stále rozšíriť medzi ostatné naše okresy, i keď sme od nich inštitucionálnym zázemím a geografickou vzdialenosťou o niečo ďalej s poddimenzovaným personálnym zabezpečením.

• Začiatkom augusta boli oslavy 160. výročia založenia Matice slovenskej. Táto významná kultúrna ustanovizeň si určite zaslúži pozornosť. Ako prebehli oslavy, akú pozornosť venovali oslavám naši štátnici (vláda, parlament, poslanci, prezidentka)?

- Oslavy venované 160. výročiu vzniku Matice slovenskej, ale aj 30. výročiu Slovenskej republiky dopadli nad naše očakávania. Práve Dom Matice slovenskej v Nitre spolu s našimi kolegami z Oblastného pracoviska v Hrušove a Dome Matice slovenskej v Rožňave organizačne zabezpečovali druhý deň slávností. Ten sa niesol v hudobno-folklórnej línii, kde sme chceli predstaviť množstvo našich záujmových kolektívnych členov z celého Slovenska. Tých má však Matica slovenská spolu 243, ktoré pôsobia celkovo pri 505 miestnych oboroch naprieč Slovenskom. I napriek tomu sme v pomerne krátkom časovom slede dokázali vytvoriť zaujímavý program s 554 folkloristami a celkovo 26 kolektívmi. Večerný program vyvrcholil galaprogramom, kde sa návštevníci mohli tešiť zo Speváckeho zboru slovenských učiteľov, Komorného zboru Zvony zo Selenče (Srbsko), FS Chemlon z Humenného, FS Marína zo Zvolena, samostatného programu SĽUK-u a neskôr speváčok Veroniky Rabady a Zuzany Smatanovej. Celý tento sobotný program sa mal pôvodne realizovať v matičnej Turčianskej záhradke, čiže priamo pre sídelnou budovou Matice slovenskej. Zlé počasie nám však skrížilo plány a museli sme sa organizačne presunúť do Športovej haly Martin – Podháj. Práve kvôli tejto zmene, ktorú sme verejnosti oznámili 2 dni pred oslavami si nesmierne vážime podporu, ktorú návštevníci Matici venovali. Len počas sobotného dňa program videlo do 1500 návštevníkov. Samozrejme, oslavy podporilo množstvo našich členov, ktorí na desiatkach autobusov prichádzali do Martina z celého Slovenska. Rovnako sme radi, že program spestrili aj naši vzácni hostia zo zahraničia. Z Matice slovenskej Rijeka (Chorvátsko) k nám pricestovali tri skupiny, zo Srbska sme hostili Folklórny súbor KUS Zvolen – Kulpína a Spevácky zbor Zvony zo Selenče.
V rámci slávnostného galaprogramu predniesol svoj prejav predseda Národnej rady SR Boris Kollár, ktorý v úvode skonštatoval, že na tieto slávnosti prišli zástupcovia rôznych politických strán naprieč celým politickým spektrom. Primátor Mesta Martin Ján Danko sa poďakoval Matici slovenskej za jej doterajšiu činnosť a poznamenal, že nebyť Matice, Martin by sa nikdy nestal takým významným politicko-kultúrnym centrom vtedajšej doby, v ktorom pôsobili, našli domov, ale aj miesto posledného odpočinku významné osobnosti slovenského národa. V sobotu ráno sa konalo aj slávnostné zasadnutie Rady Slovákov žijúcich v zahraničí v storočnej výborovni Matice slovenskej.
Hudobnej a folklórnej línii osláv predchádzala odborná a vedecká programová línia. V piatok 4. augusta Matica otvorila V. Kongres Matíc a inštitúcií slovanských národov, hostila19 delegácií z 11 európskych krajín. Zároveň sa slávnostne odhalila busta Mons. Františkovi Fugovi, predsedovi Zahraničnej Matice slovenskej, autorovi súčasnej slovenskej vlajky a exilovému gréckokatolíckemu kňazovi pri príležitosti storočnice jeho narodenia. Odhalenú bustu požehnal emeritný arcibiskup prešovskej archieparchie Ján Babjak SJ, ktorý taktiež vystúpil aj s príhovorom. Prítomný bol podpredseda Národnej rady SR Juraj Blanár, ktorý poďakoval Matici slovenskej, že nezabudla na tohto nášho rodáka. Z rodinných príbuzných boli prítomní synovci Františka Fugu, bratia Cupákovci.
V podvečer si návštevníci mohli pozrieť inscenované Valné zhromaždenie Matice slovenskej z r. 1863 s príchodom Štefana Moysesa. Na mieste odzneli aj príhovory prítomných predstaviteľov domácich a zahraničných delegácií. Ako prvý vystúpil bývalý prezident SR Ivan Gašparovič, ktorý zdôraznil, že Matica slovenská má svoju históriu a svoje miesto v našej spoločnosti.
Vo večerných hodinách bol zase pripravený muzikál Čaj o piatej z dielne našich kolegov z Komárna, a to Divadla Komora pôsobiaceho pri Dome Matice slovenskej Komárne. Ekumenickú líniu osláv zase zavŕšila nedeľa, kedy sa konali rímskokatolícka sv. omša, evanjelické služby Božie a gréckokatolícka bohoslužba.

Na záver však musíme kriticky upozorniť na skutočnosť, že na tak významnej akcii, ako je oslava výročia vzniku Matice slovenskej, chýbalo zastúpenie našich ústavných činiteľov. Neunúvala sa prezidentka Čaputová ani zastupujúci premiér Ódor. Je to hanba, pretože práve Matica slovenská je inštitúciou, ktorá sa spája so životom Slovákov, ktorá ich sprevádza počas rôznych spoločenských udalostí celé desaťročia, národ sa k nej vždy utiekal ako k svojej významnej inštitúcii, ktorá podporuje kultúru, vzdelanosť a rozvoj Slovenska, a vysokí ústavní činitelia si nedajú ani tú námahu, aby prišli účastníkov pozdraviť pri otvorení podujatia, resp. krátkym prejavom. Rovnaké faux pas sa stalo aj 1. septembra, kedy si pripomíname Deň Ústavy, resp. Deň štátnosti Slovenskej republiky, čo je snáď jeden z najvrcholovejších sviatkov štátu a opäť prezidentka Čaputová ani zastupujúci premiér Ódor sa takejto významnej udalosti nezúčastnili. Čo si o takejto ignorácii štátneho sviatku zo strany vrcholových predstaviteľov štátu myslieť? Majú ústavní činitelia vôbec úctu k svojmu štátu a jeho občanom?

- spracovala redakcia časopisu -

Riaditeľky základných škôl v Šuranoch Keméňová a Hatinová odmietli odpovedať na bežné otázky našej redaktorky o aktuálnom stave v ich školách. Prečo? Zakázal im to niekto? V zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám sú totiž povinné poskytnúť informácie médiám. Sú to školy, platené z verejných financií, podliehajú teda kontrole verejnosti.

Všade na Slovensku sa 4. septembra otvorili brány škôl svojim žiakom a aj náš časopis chcel poskytnúť súhrnnú informáciu zo škôl v Šuranoch, ktoré sú pod zriaďovateľskou taktovkou mesta Šurany. Zaujímali nás štandardné, úplne základné otázky typu: koľko žiakov navštevuje školu, počet pedagogických a nepedagogických zamestnancov, meno riaditeľa, riaditeľky školy a prípadne fotografie zo slávnostného otvorenia školského roka. Štandardne ako od iných inštitúcií sme si odpovede mailom vyžiadali, boli sme však v redakcii nemilo prekvapení, keď nám jedna z riaditeliek základnej školy v Šuranoch Mgr. Monika Keméňová (Základná škola SNP) odpísala, citujeme: ***„Dobrý deň, údaje Vám neposkytneme po dohode so všetkými riaditeľmi zariadení. S pozdravom Keméňová".***

Nechápeme tento bojkot, na základe čoho vznikol, resp. kto takto riadi alebo usmerňuje vedenie škôl na území Šurian, resp. kto schválil takéto správanie u riadiacich predstaviteľov verejných škôl...? My chápeme, že nie všetci sme si navzájom sympatickí, ale riaditelia základných škôl a školských zariadení si asi neuvedomujú, že sú štátnymi, resp. samosprávnymi zamestnancami, a teda platení z verejných financií. A vzťahuje sa na nich dokonca povinnosť odpovedať médiám na otázky v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám č. 211/2000 Z. z. a neumožnením tohto prístupu sa vystavujú právnym a súdnym krokom. Treba si naozaj uvedomiť, že školské zariadenia v Šuranoch nie sú súkromným ani chráneným subjektom podľa nejakých špecifických zákonov. Pýtame sa preto aj zriaďovateľa týchto inštitúcií – Mesta Šurany (primátor, poslanci), z akého dôvodu sa takto zachovali riaditelia školských zariadení? Ako šéfredaktorka som sa skúšala telefonicky spojiť s p. Keméňovou na mobilný telefón (5. septembra 2023), ale ani po viacerých zvoneniach nedvihla, tak som to skúsila na pevnú linku do školy, kedy už zdvihla. **Treba k tomuto niečo ďalšie hovoriť?** V rozhovore mi povedala, a musím priznať, že dosť arogantne, že ona nie je povinná hocikomu a hocikde podávať informácie o škole, na čo som jej odpovedala ja, že my nie sme hocikto, ale riadne zaregistrovaný časopis a pýtali sme sa len na základné otázky, na čo máme zo zákona právo, a ona je zase povinná na to odpovedať. Odpovedala nám, že do 30 dní je povinná odpovedať a že teraz je veľmi vyťažená, nech si informácie stiahneme z ich webu atď. ... **A čo ak budú informácie na webe neúplné a bude nás potom vedenie školy atakovať, že sme nedostatočne verejnosť informovali a tým ju zavádzali? Čo potom, pani riaditeľka?** Na toto stanovisko som jej opäť slušne povedala, že do 30 dní sa zvykne odpovedať rôznym inštitúciám, ale médiám poskytujú opýtaní informácie čo najskôr, aby sa stihla príslušná uzávierka, lebo si neviem predstaviť, keby ju oslovila televízia, ktorá spracúva nejakú reportáž a potrebuje stanovisko školy napr. do nasledujúceho dňa, a riaditeľka by odpovedala, že pošlú stanovisko do 30 dní. Takýto dialóg je vždy založený na určitej korektnosti, slušnosti a my sme sa ho snažili ako redakcia dodržiavať. Navyše počas prázdnin školy nepracujú, máme skúsenosti, že riaditelia ani nedvíhajú telefón, a tak sme nechceli obťažovať ani riaditeľov škôl zo Šurian s otázkami. Urobili sme tak pred začiatkom školského roka, čo si myslíme, že z hľadiska ľudského ponímania celej záležitosti je úplne pochopiteľné. Sme v Šuranoch ako časopis iba od júna 2023, chceme sa tu etablovať a rozhodne nemáme v záujme prichádzať do konfliktu s občanmi alebo s inštitúciami. Naša redakcia len štandardne požiadala školy v Šuranoch o základné informácie pri spracovaní článku, na ktoré jej bolo tak odpovedané, ako sme to vyššie uviedli. Neviem, kto by si mal spytovať svedomie, obrátili sme sa v tejto súvislosti aj na niektorých poslancov, či je normálne takéto správanie od riaditeliek inštitúcií, ktoré patria pod hlavičku mesta. Rezolútne to odsúdili. Túto našu informáciu zverejňujeme preto, aby sa o celom incidente dozvedeli aj bežní občania v Šuranoch, nakoľko nám neprichádza normálne v našej redakčnej praxi, aby na bežné otázky médiám školy neodpovedali a ešte sa aj šéfovia škôl správali v telefóne ako nedotknuteľní vládcovia. Len pre informovanosť doplním, že som zatelefonovala aj do ZŠ Bernolákova, kde mi to riaditeľka Mgr. Jana Hatinová dvihla (na pevnej linke), avšak po mojom predstavení telefón zložila a ani po nasledujúcom telefonovaní na toto číslo už telefón nezdvihla. Zvláštne móresy má pani riaditeľka Hatinová, ktorá je vo funkcii od roku 2020. Pýtam sa opätovne: Je toto normálne správanie riaditeľov škôl? Len upozorňujem, že my sa vôbec osobne nepoznáme a celá komunikácia prebehla len mailom a telefonicky. Nechávam to na posúdenie občanom v Šuranoch, a, samozrejme, vedeniu mesta Šurany.

Mgr. Monika Keméňová

Mgr. Jana Hatinová

Nakoniec dopĺňame, že Základná umelecká škola T. Sládkoviča v Šuranoch nám informácie poskytla, tak tieto zverejníme, a informácie nám poskytla aj Špeciálna základná škola v Šuranoch. Pokiaľ ide o Cirkevnú základnú školu Žofie Bosniakovej, tak táto nám poskytnúť informácie tiež odmietla (?!).

Alena JAŠŠOVÁ
šéfredaktorka* ŠURANY *infožurnál

Základná umelecká škola T. Sládkoviča v Šuranoch

Základná umelecká škola T. Sládkoviča v Šuranoch otvorila tento školský rok svoje brány pre 365 žiakov, ktorí sa rozhodli buď pre výtvarný, hudobný alebo tanečný odbor. Táto škola sa však môže pochváliť nielen talentovanými žiakmi, ale aj 17 skvelými pedagogickými a 2 nepedagogickými pracovníkmi, ktorí tvoria vynikajúci tím pod vedením riaditeľky školy Mgr. Heleny Farkasovej, Dis. art.

Špeciálna základná škola v Šuranoch

Špeciálna základná škola v Šuranoch otvorila školský rok 2023/2024 s 39 žiakmi, siedmimi pedagógmi a jednou vychovávateľkou.

Slávnostné otvorenie školského roka prebiehalo v obciach, susediacich so Šuranmi

Starosta Úľan nad Žitavou víta nových prváčikov s krásnymi knihami

V obci Bánov po odznení hymny zazneli slávnostné príhovory, kde sa prítomným prihovoril i starosta obce PhDr. Miloš Rybár. Ten poprial všetkým žiakom a študentom hlavne veľa úspechov a pedagogickým i nepedagogickým zamestnancom dostatok tvorivých síl a nevyčerpateľného elánu. Základná škola s materskou školou v Bánove otvorila tento školský rok svoje brány pre 197 žiakov, ktorých bude vzdelávať 19 pedagógov pod vedením riaditeľky Mgr. Denisy Slížovej. Podobný priebeh malo aj otvorenie školského roka v obci Úľany nad Žitavou. Tu sa však najskôr o 8.00 hod. konala sv. omša, ktorá bola obetovaná za žiakov a učiteľov školy. Po nej nasledovalo slávnostné otvorenie školského roka v areáli základnej školy, ktorú v tomto roku bude navštevovať 110 žiakov pod dohľadom 12 pedagógov. Riaditeľka školy Mgr. Oksana Ostrožlíková privítala vo svojom príhovore p. farára vdp. Milana Šuliaka a starostu obce Ing. Rudolfa Frýželku. Ten potom osobne zagratuloval všetkým prváčikom k vstupu do úľanskej školskej rodiny, pričom každému z nich odovzdal krásne rozprávkové knižky, ktoré im budú navždy pripomínať tento slávnostný deň. Musíme sa pochváliť, že túto knižku spracovalo a vydalo naše vydavateľstvo a na knihe pracovali naši redaktori a grafici.

Otvorenie školského roka v ZŠ v Bánove

4. september 2023 odomkol školskú bránu aj v ZŠ Lipová. Do tried zasadlo 74 žiakov, z toho 11 prváčikov. „Naši milí prváčikovia, želáme vám veľa sily, aby ste si so všetkým ľahko poradili, písmenká a číslice hravo porazili a prvý ročník úspešne dokončili. Milí žiaci, je čas opäť spolu prežiť jeden krásny školský príbeh... Dúfame, že v ňom nadobudnete veľa vedomostí, odhalíte skryté tajomstvá a zažijete množstvo dobrodružstiev pri učení, hrách, záľubách, či objavovaní nového. Všetkým želáme úspešný štart do nového školského roka a veľa síl zvládnuť akúkoľvek prekážku," povedala vo svojom príhovore starostka obce Mgr. Tatiana Ölvecká. „Nech vyučovanie prebieha hladko, múdro, pokojne a hlavne, ako povedal majster Komenský: HRAVO!" Plynulú prevádzku školského roka 2023/2024 bude zabezpečovať 13 pedagogických a 4 nepedagogickí zamestnanci pod vedením riaditeľky Ing. Tatiany Uhríkovej.

V Lipovej majú v tomto školskom roku 11 prváčikov

Alena JAŠŠOVÁ a Mária MÁJEKOVÁ

Osobnosti Šurian

Laco Zrubec – *ako som ho poznal...*

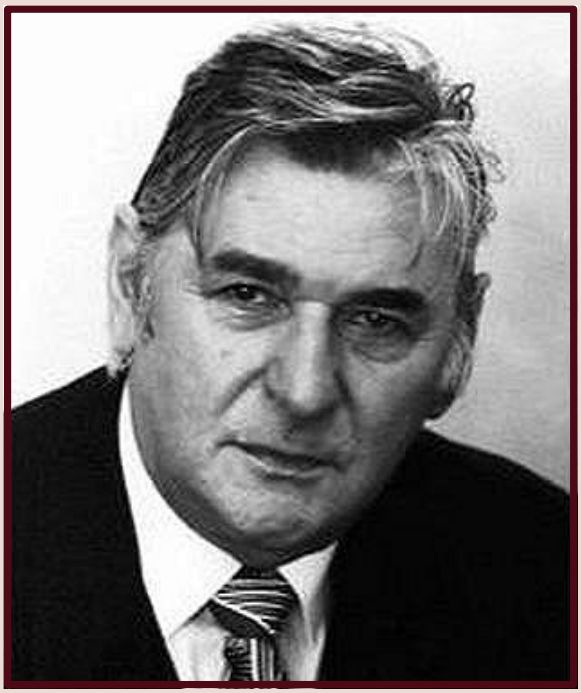

Šuranec Laco Zrubec, spisovateľ, scenárista, publicista, historik – významná osobnosť nielen mesta, ale i Slovenska – sa narodil 4. októbra 1931 v Šuranoch a zomrel 24. februára 2011 v Nitre. Študoval na obchodnej akadémii v Nových Zámkoch a maturoval v Zlatých Moravciach. V rokoch 1961 – 1964 absolvoval diaľkové štúdium divadelnej réžie v Osvetovom ústave v Bratislave.

Ako som ho poznal

Po prvý raz v živote som sa so spisovateľom Lacom Zrubcom osobne stretol v jeho i mojich rodných Šuranoch, v priestoroch niekdajšieho kultúrneho domu, u tzv. „Stoklasky", ktorú si pamätajú ozaj už iba tí skôr narodení. Neskôr v tých miestach zriadili krajčírsku dielňu, a dnes povedľa tohto miesta stojí nie dávno postavený supermarket Tesco. Ó, Bože, aká to po toľkých rokoch premena?! Vtedy sa tam konal zábavný program, z ktorého si pamätám iba toľko, že v ňom vystupoval známy slovenský herec František Dibarbora a v tom čase začínajúca mladučká Maja Velšicová. S Lacom sme sa vtedy po prvý raz v živote stretli na krátky rozhovor v kaviarni, ktorá bola súčasťou spomínaného kultúrneho domu.

Bolo to z mojej strany také nesmelé zoznamovanie sa, pretože Laco bol už v tom čase známy šuriansky rodák, redaktor a spisovateľ, a ja iba začínajúci dopisovateľ do zábavných rozhlasových relácií, zúčastňujúci sa rôznych čitateľských a dopisovateľských súťaží vo viacerých printových i elektronických médiách. Obaja sme boli rozdielnej povahy i záujmov a spájalo nás oboch asi jediné, že sme boli Šuranci a aj vlastenci. Ja som ho vždy oslovoval „môj starší priateľ", čo aj zodpovedalo skutočnosti.

Na rozdiel od neho som bol predovšetkým aktívnym športovcom a humoristom, čo boli vlastnosti jemu nie príliš blízke, pretože on sa vždy, v každom našom rozhovore zaujímal ako spisovateľ faktu najmä o históriu a o veci relatívne vážnejšie. Stál vždy najmenej o tie dva pomyselné stupienky odo mňa vyššie. Pre mňa bol i zostane navždy vzácnym človekom, priateľom, ktorý sa mi snažil vždy pomôcť, poučiť ma a rozširovať mi obzor a pohľad na svet vo všetkých jeho súvislostiach. Bol nesmierne rozhľadený a múdry. Zanechal vo mne a v mojich spomienkach aj dojem akéhosi figliara, čo sa týka úsmevu počas rozhovoru, pri pertraktovaní svojich myšlienok.

A keďže sa zaujímal o históriu a veci dávne, zostalo po ňom aj veľa reportáží o rôznych dávnovekých nálezoch a vykopávkach, ktoré dlhé roky publikoval ako redaktor v časopise Život, pričom napísal aj viacero významných knižných titulov, ktoré mimochodom zdobia aj moju domácu knižnicu, s jeho venovaním.

Sú to diela, ktoré napísal v rokoch 1962 až 2011, prvým bola kniha s titulom Rozbité okná a poslednou Poludnica. Je ich celkom tridsaťštyri. Z pozoruhodných a významných spomeniem diela: Poklady zeme, Gýmešský hárem, Žofia Bosniaková, Vykopaná pravda, Slávni rodáci sveta,Kragujevská vzbura, Staronitrianske tragédie, Prvý známy bol Pribina, Posledný hriech a ďalšie.

Takpovediac jeho srdcovou záležitosťou boli najmä témy: Žofia Bosniaková, Petőfi (Alexander Petrovič), Liszt (Franz List), ktorého korene vraj siahajú do Šurian a Maďari si ho, podobne ako mnoho ďalších slovenských osobností, „privlastnili". Laco Zrubec sa aktívne podieľal aj na objavení vzácneho nálezu Alma Mater, ktorého verná kópia dnes zdobí „námestie" obce Nitriansky Hrádok.

Ak načriem hlbšie do svojich spomienok, často ma nabádal, aby som aj ja v rámci svojich možností písal o rodných Šuranoch, napríklad o Šurianskom hrade, po ktorom bola pomenovaná vôbec prvá ulica, ktorá dodnes nesie názov Podzámočok. V tom čase zostala ako pozostatok hradu tzv. Šurianska studňa, ktorú však postupne, necitlivo zahádzali tamojší ľudia odpadom. Zachovali sa z nej iba pamätné fotografie. Tak ako z Gajerovho dvora, neďaleko Čádyho mosta, kde sa Laco narodil a prežil detstvo, a odkiaľ pochádza aj archeologický zvyšok nálezu pamätnej tabule, ktorá je umiestnená na mestskom úrade ako vzácny poklad.

O Podzámočku iba toľko, že postupne k nemu pribúdali ulice ako Zajíčková, Hoštáky, Hasická, Levická, Fabrická, osady Argentína, Barak, Kopec, Nový Svet, Babka a priľahlé mestské časti Várad (dnes Nitriansky Hrádok), Kostolný a Mlynský Sek. O najstaršej ulici, o Podzámočku sa niesli a zachovali povesti, že ulica bola „popreplетaná" dvormi tak, že v nej vždy zablúdil nielen miestny poštár, ale i drotári, péraši a iní podomoví služobníci, obchodní cestujúci i prišelci.

Na rozdiel od minulosti, dnes sú všetky bývalé ulice, Váradský chodník, trávnaté pažite i rieka Niterka vyasfaltované a takmer pri každom dome stojí oceľový tátoš. Vtedy v každom dvore chovali gazdinky husi, kačice, sliepky, holuby... Pásavali sme kozy, chytali sme v povojnových tzv. bombových jamách ryby, hrali na pažitiach a lúke futbal. Chodili sme sa na rieku Žitavu a za Čiernu vodu kúpať. Za našimi záhradami bol pramenitý potôčik a tzv. Gát, kde naši rodičia a starí rodičia a susedia chodili hrávať mariáš. Naše záhrady a dvory oddeľoval iba pletený drôt, ponad ktorý sa susedia zhovárali až do neskorých večerných hodín.

Po práci v záhrade sa išlo buď k Malému alebo Veľkému Antalíkovi na pivo. Obom krčmám, ktoré sú dnes na zrútenie, prípadne čakajú na reštrukturalizáciu, doteraz zostali pomenovania po bývalom majiteľovi Antalíkovi. To je však už iba nostalgia, pretože vtedy boli priam ideálne medziľudské vzťahy a ľudia, keďže bolo krátko po vojne, hoci boli chudobní, navzájom sa uctievali a pomáhali si. Nebola však televízia, počítače... Nechýbal však mestský rozhlas, pretože niekdajší richtár Béla Lehocký tak hlasito rozprával, že ho bolo počuť široko-ďaleko po okolí.

O tom všetkom sme sa neraz s Lacom dlho zhovárali, spomínali... Sú to aj jeho spomienky. Mimochodom, Laco bol veľkým odporcom počítača, synovia ho darmo prehovárali, aby si ho zaviedol,

no on ako konzervatívec a vyznávač toho „starého dobrého", keď videl toľko pospletaných všakovakých káblov po svojej pracovni, rezolútne túto modernú techniku odmietol.

Čiže, vlastne pri každom stretnutí s Lacom, teda mojím starším priateľom, sme sa mali vždy o čom porozprávať. O gazdovských pasienkoch a lúkach, o Majerskom dvore, o Tenkom i Hrubom háji, o Váradskom chodníku, o prírode, ktorá vtedy pozostávala aj z prirodzených renzií (dnešné vetrolamy), o malinách a čerešniach, ktoré rástli povedľa chodníkov, o Jánoseku i priľahlých prírodných lokalitách ako Zajíčkova lúka a už spomínané pažite.

Naše stretnutia boli buď v Šuranoch alebo i v Nitre, kam sa Laco Zrubec neskôr s rodinou presťahoval, kde žil a pracoval. Živo si pamätám na jednu príhodu z vlaku, keď som od Laca cestoval z Nitry do Šurian s jeho otcom, ktorý bol vtedy pri rozhovore pyšný a hrdý na svojho syna tak, že sa mu to nadšenie zračilo priam z očí. Ten šťastný a radostný pohľad mi ešte dnes rezonuje v hlave.

Po mojom presťahovaní sa do Nových Zámkov sme sa stretávali väčšinou na rôznych kultúrno-spoločenských podujatiach, akými boli najmä pamätné výročia, ktoré mi vopred písomne alebo telefonicky avizoval... vraj... či by som nemal čas a neprišiel vtedy a vtedy, aby sme si našli čas aspoň na chvíľu sa porozprávať. Takými akciami boli napríklad aj prezentácie kníh, výstavy prác popredných slovenských umelcov, pietne akty pri rôznych výročiach... Často prišli do reči aj jeho osobní a dobrí priatelia. Z umeleckej brandže to boli najmä Vincent Hložník, Jožko Dóczy a Laco Ťažký. Blízkymi priateľmi mu boli aj jeho súkmeňovci a spolupracovníci, napríklad Andrej Červeňák, Vincent Andraško, bývalý riaditeľ Agrokomplexu pán Šaveľ, Tibor Kalecký a mnohí ďalší, aj mimo jeho bydliska, najmä kolegovia zo spisovateľskej brandže, ktorej bol členom v rámci Slovenského zväzu spisovateľov.

Boli to, a ešte i dnes sú niekoľkí z nich, skutočne veľké a známe osobnosti, nezabudnuteľní velikáni svojej doby, a to nielen z kultúry, ale aj z ostatných sfér nášho slovenského spoločenského života. Neraz sme o nich s úctou a obdivom spolu hovorili. Niektorí z nich sa spolu s ním stretávali na rôznych slávnostných podujatiach, vrátane besied na školách, kam boli často pozývaní, napríklad so známym spisovateľom, dnes už nežijúcim Lacom Ťažkým a profesorom Andrejom Červeňákom.

Osobitnou kapitolou Laca Zrubca bola téma – cukrovar, teda šuriansky cukrovar s najstaršou spracovateľskou kampaňou v Európe, ktorý odolal II. svetovej vojne i „komunizmu", no zničila ho tzv. „implantovaná demokracia". Dlhé desaťročia dával cukrovar, ktorého súčasťou bol aj mlyn na múku, prácu tamojším obyvateľom. Cukor i kvalitná múka boli v časoch tzv. reálneho socializmu významným aj vývozným artiklom. Na margo jeho likvidácie napísal práve Laco Zrubec aj báseň.

Pri návšteve u neho doma mi často rozprával o svojich priateľoch, o svojich najbližších plánoch. Jeho nenaplnenou túžbou bolo zriadenie múzea v Šuranoch, kam by bol ochotný darovať všetky svoje „cennosti". Žiaľ, žiadny z doterajších starostov, predtým predsedov MNV, to nedokázal, čo tiež do určitej miery svedčí o mnohom – ako príklad slovenskej neschopnosti, závisti, malosti, prípadne nezáujmu a necitlivosti voči svojim preslávenému rodákom.

Naše posledné stretnutie, teda i rozhovor, bolo v jeho izbičke, v ktorej prijímal priateľské návštevy. Bolo to asi týždeň pred jeho smrťou. Rozhovor bol akoby jeho poslednou spoveďou, keď sme viac bilancovali ako hovorili o budúcnosti. Hoci Laco sa mi v ten deň o žiadnych osobných či zdravotných ťažkostiach ani len slovkom nezmienil. Práve sa chystal na prednášku do vysokej školy, vraj sľúbil istému priateľovi, profesorovi, zastúpiť ho na hodine. Medzitým mi s dávkou nostalgie ukazoval doma miesto vedľa seba, kde často a pravidelne sedával jeho tiež už zosnulý a už spomínaný spisovateľ Laco Ťažký.

Hovorili sme vtedy aj o aktuálnom dianí v Matici slovenskej, ktorej bol nielen členom, ale aj významným dlhoročným funkcionárom. Hovoril s nádejou o zmene vo vedení, keď namiesto bývalého predsedu Matice slovenskej dostal na tomto poste dôveru Marián Tkáč.

Ďalej sa poťažkal na vydávanie Almanachu (vyšlo vtedy v poradí ako číslo 12), ktorý bol v tom čase práve vo výrobe. Vravel, že je to určite jeho posledné vydavateľské snaženie, najmä preto, že vraj je čoraz ťažšie zohnať na jeho vydanie peniaze. Mimochodom, v tejto súvislosti je mojím potešením a cťou, že som sa mohol literárne pár príspevkami podieľať aj na jeho obsahu, ako menej známy človek, literát, humorista z vidieka. Pri tejto príležitosti ma nabádal, aby som vydal knihu, zbierku vlastných aforizmov. Vraj je to niečo iné, trvácnejšie, ako robiť noviny. Stalo sa, podarilo sa mi to aj bez podpory tých, čo by o to záujem mali mať, no on sa vydania mojej knihy nedožil.

Diskutovali sme aj o ďalších aktuálnych veciach a udalostiach. Napríklad hovoril aj o poslednej rozlúčke, keď za tuhého mrazu odprevádzali na poslednej ceste Ladislava Ťažkého. Spomenul aj niektorých ďalších, ktorí sa tejto rozlúčky zúčastnili... Aj to, ako s Milanom Čičom a niekoľkými uzimenými priateľmi krátko po skončení smútočného obradu doslova bežali zohriať sa do neďalekej reštaurácie, kde sa o nich postarali, a ako sa k nim priateľsky, prívetivo a pohostinne správali... pričom oni si dali na zohriatie tradičný pohárik borovičky. Inak borovička, popri dobrom víne, bola Lacov obľúbený destilát. Často ma presviedčal, že je to najzdravšia slovenská pálenka. Ako sa mi zdôveril, mal ju popri domácej slanine najradšej.

Laca Zrubca, teda môjho bývalého staršieho priateľa, som poznal ako skutočne prajného, veriaceho a bezkonfliktného človeka. Avšak vždy pevne stojaceho za svojím názorom. Napríklad mne osobne veľmi fandil pri pokuse vydávať Extra Roháč a verbálne ma podporoval v boji o jeho znovu vzkriesenie. To mi veľmi imponovalo. No nepodarilo sa.

Bohatá je aj naša vzájomná korešpondencia, pričom sme si nikdy nezabudli popriať veľa zdravia a šťastia, vrátane našich rodín, pri rôznych výročiach a sviatkoch, a to či už listom, alebo pohľadnicou, prípadne telefonicky. Laco bol veľký národniar, Slovák od kosti. Veľa toho publikoval v súvislosti so slovensko-maďarskými vzťahmi, ktorým ako spisovateľ faktu a literát vari najlepšie z nás rozumel.

V tejto problematike sa vyznal viac ako kto iný aj preto, lebo navštevoval rôzne archívy, zbieral a študoval dokumenty, dokonca aj v susednom Maďarsku. A hoci mal rád ľudí a nebol šovinista, bol vlastenec a veľký bojovník slovom i perom voči maďarskej iredente, ktorá naďalej nedá spávať a aktuálne stále rezonuje v mysliach mnohých Slovákov. Veď história je poučná...

Sám bol „poznačený" osobnou skúsenosťou, ktorú mi raz vyrozprával, keď ako žiak – gymnazista bol v čase maďarskej okupácie južného Slovenska (kam patrili aj Šurany) potrestaný zauchom od maďarsky vyučujúceho učiteľa za to, že si kreslil tajne pod lavicou. Spomínal aj na to, ako boli jeho spolužiaci ponižovaní, a zrejme táto stopa a zlá skúsenosť ho „poznačila" na celý život. Laco Zrubec bol spisovateľom faktu, nikdy sa neuchyľoval k tomu, aby skresľoval dejiny, ako mnohí dnešní naši i maďarskí historici.

Zaspomínal si Milan Kupecký,
rodák zo Šurian

LOKO TRANS Slovakia oslavuje 25 rokov svojej existencie

Hovoríme s majiteľom spoločnosti LOKO TRANS Slovakia, s. r. o., pánom Ing. Tiborom Cvikom

LOKO TRANS Slovakia, s. r. o., je spoločnosť, ktorá nedávno oslávila už svoje symbolické 25. narodeniny, a preto ju môžeme považovať za dospelú, hoci stále veľmi mladú. Má odvahu, nebojácny charakter, mladícke vízie, nové ciele, dynamicky sa rozvíja a stále niečím provokuje... O spoločnosti sme sa porozprávali s jej majiteľom Ing. Tiborom Cvikom.

• Máte aktuálne nejaké plány, ktoré dnes riešite vo firme?

- Naposledy to boli smelé plány na strategické rozšírenie svojich akvizičných schopností, ktoré boli naplnené vstupom nového spoločníka do nášho podnikania. Jeho pôsobenie v nadnárodných projektoch prináša skúsenosti a poznania aj pre nás, a preto dokážeme spoločne posúvať naše služby výrazne ďalej za hranice Slovenskej republiky. Tento nastúpený trend je mimoriadne dôležitý v globalizovanom obchodno-priemyselnom svete. Dnes sa vás nikto nepýta, odkiaľ ste, ale čo viete spraviť, aké máte licencie a skúsenosti, aké máte kapacity a kedy môžete začať. Na takto postavený koncept musíte byť aspoň pripravený, inak môžete zostať sedieť doma a čakať. My sme u nás vo firme už dávno akceptovali podnikateľské riziká, bez nich totiž nie je možné napredovanie, a preto máme možno viac odvahy.

• Šurančania si všimli, že v LTS sa opäť niečo buduje...?

- Áno, naše myšlienky sa menia v skutočnosti, napr. v rámci rozvoja územného plánu priemyselnej zóny Šurany, kde sa firma nachádza, sme začali v závode budovať nové odstavné a manipulačné koľaje, k nim príslušnú technickú infraštruktúru, aby sme zrýchlili a zmodernizovali logistiku výrobných procesov a rýchlejšie sa adaptovali na neustále sa meniace vonkajšie okolnosti.

• Ako vnímate technický pokrok a udržateľnosť životného prostredia vo firme?

- Už som to naznačil. S novými možnosťami súvisí úspora na energetických nákladoch pri posunoch vozňov, automaticky nižšia spotreba pohonných hmôt a primárne nižšie emisie vznikajúce na lokálnom území. Zavádzame nové technológie do výroby, kde sa skracuje čas spracovania, stroje a technológie majú nižšie spotreby a lepšie účinnosti a tým zvyšujeme energetickú efektivitu v celom výrobnom závode. Chceme byť a sme v prístupe k ozdraveniu životného prostredia veľmi ústretoví. Po dokončení technických a stavebných úprav plánujeme vysadiť v areáli závodu desiatky stromov, aby sme rozšírili zelené plochy, vytvorili vetrolamy a prirodzené prostredie pre život rozličnej fauny, ktorú si človek často okolo seba ani neuvedomuje a nevšíma. Dažďovú vodu zachytávame do vsakovacích a drenážnych systémov na našom území a nepúšťame ju do kanalizácie, aby sme niekde ďaleko od nás nevytvorili sekundárnu záplavovú vlnu, ale voda spadnutá na naše územie má prinášať vlahu našej zeleni v prospech nás všetkých, čo tu žijeme. Podstatné na tomto všetkom je to, že rekultivujeme územie bývalého cukrovaru (nedávno sme ho prikúpili), ktoré bolo dlhodobo zanedbané, nevyužívané a spustnuté a my mu dávame novú tvár pri zabezpečení najvyššej ekologickej starostlivosti.

• Kam siahajú Vaše vízie?

- V krátkodobom horizonte by sme chceli postaviť k nášmu zázemiu ešte jednu novú výrobnú halu. V symbióze nových podmienok budeme môcť poskytnúť rozšírené opravárenské kapacity s rýchlejšími časmi plnení a to nám umožní skrátiť našim klientom čakacie lehoty počas opráv vozňov a zvýšiť ich využiteľnosť a profitabilitu v rastúcej železničnej doprave.

• Pre Vás pracuje dosť veľa ľudí, odkiaľ prichádzajú?

- Keď som spomenul kapacity (opravárenské), tak mi napadá okamžite téma personálneho zázemia. Veľakrát zápasíme s nedostatkom kvalifikovaných pracovníkov. Takmer vždy hľadáme zváračov, zámočníkov, CNC sústružníkov, lakírnikov... Všetci, čo vedia a chcú pracovať, zavolajte nám, možno hľadáme práve vás...

• Ako sa dosahuje takýto úspech?

- LTS vstúpila do EÚ priestoru a všimli si nás. S touto výbavou ideme ďalej a ponúkame stále niečo naviac. Naši klienti sú spokojní s rastúcou kvalitou a odbornosťou našej práce a nás teší, že dokážeme byť nápomocní v zabezpečovaní náročnej technickej pripravenosti ich nákladných železničných vozňov. LTS sa stal výrobcom nielen nových dvojkolí, avšak dnes vyrábame aj nákladné kontajnerové vozne so špeciálnymi úpravami pre švajčiarsky trh. Máme veľa možností a iba od nás záleží, či sa dotkneme úspechu a kedy...

otázky: redakcia ŠURANY infožurnál

Chcete si zviditeľniť vašu firmu, živnosť?

Staňte sa inzerentom v našom ŠURANY *infožurnále*...!

0903 516 499

surany.infozurnal@gmail.com

Inzerujte u nás!

Ponúkame občanom Šurian a čitateľom časopisu možnosť zverejňovania si svadobných oznamov alebo smútočných spomienok, rodinných oznamov, gratulácií k rôznym životným jubileám s fotkami aj bez fotiek. Firmám a živnostníkom ponúkame inzerciu na stránkach časopisu: formát A4 – 290 eur, A5 – 170 eur, A6 – 100 eur, 1/3 strany A4 – 125 eur. Nie sme platcami DPH, pri opakovanej inzercii 10 % zľava, pri troch vydaniach 20 % zľava. **Ak je objednávka inzercie na celý rok, t. j. 6 vydaní, platí až 50 % zľava.** Malé vizitkové reklamy: jednorazovo 33 eur, pri objednávke na celý rok len 20 € za 1 vydanie, t. j. 120 eur na celý rok. Kontaktujte nás e-mailom na: ***surany.infozurnal@gmail.com.***

- r -

V Top Restaurant 18 si pochutnáte na výbornej tradičnej slovenskej kuchyni

Nie v každom malom meste je samozrejmosťou široký výber reštauračných služieb. Šurany však, našťastie, tento problém nemajú a počas dňa alebo neskorého večera máte možnosť najesť sa vo viacerých reštauráciách, v ktorých víťazí kvalita a gurmánsky zážitok. Jednou z takýchto reštaurácií je aj Top Restaurant 18, ktorá už približne 15 rokov ponúka svojim zákazníkom okrem klasických reštauračných služieb aj niečo navyše. Či je to pestrá ponuka obedového menu, rozvoz jedál alebo cateringové služby, táto reštaurácia je aj ideálnym miestom na organizovanie rodinných osláv. Čo ju však robí jedinečnou, je tradičná slovenská kuchyňa. Výborná je placka z trených čerstvých zemiakov plnená mäskom a výborné grilované kolienko s chrumkavou kožou, na ktorej si rada pochutnáva aj šéfredaktorka ŠURANY infožurnál Alena Jaššová s rodinou... Kuchári veľmi dobre dochucujú jedlá a možno aj to je dôvod, prečo tieto domácke recepty obľubujú aj mnohí iní zákazníci. Úspech tejto reštaurácie nemožno odčítať len z jedálneho lístka, ale aj z vášne a oddanosti kuchárov, ktorí s láskou pristupujú k svojej práci. Jedným z kuchárov je dokonca samotný majiteľ reštaurácie Tomáš Porubský a spolu s ďalšou posilou v kuchyni sú už zohratý tím. Kvalita jedla je podľa nich kľúčom k spokojnosti zákazníkov a ich stálych verných návštevníkov. Aj preto sú v najväčšej obľube kolená, placky, ale i klasické rezne či bryndzové halušky. Počas zimných mesiacov sa však ponuka jedál rozšíri, a to o jedlá z poľovníckej kuchyne. K tomu všetkému pridala reštaurácie Top Restaurant 18 i hudobnú zábavu. Počas leta sa hudobnými piatkami snažila pokračovať vo svojej päťročnej tradícii, a tak gastronomický zážitok svojich zákazníkov obohatila aj o ten hudobný. Hudobné piatky však posledným letným dňom neskončili, ale budú pokračovať až do šurianskeho jarmoku.

Text a foto: Mária Májeková

„Naším cieľom je úspešne reprezentovať mesto a ešte viac rozšíriť mládežnícku základňu,"

hovorí trénerka šurianskych hádzanárok Romana Slažanská.

Hádzanársky klub mesta Šurany má v meste dlhú, niekoľkoročnú tradíciu. Za ten čas stihlo jeho radmi prejsť niekoľko desiatok športovcov a športovkýň, z toho viacero úspešných reprezentantiek Slovenska. Približne od 80. rokov minulého storočia sa však hádzanej v Šuranoch venujú výlučne ženy. O tom, ako sa vodí šurianskym hádzanárkam v súčasnosti, sme sa porozprávali s jednou z tréneriek Romanou Slažanskou (na snímke).

• Ako dlho sa venujete trénerstvu hádzanej a čo vás k tomuto športu priviedlo?

- S trénovaním som začala po zranení a s prestávkami sa mu venujem asi 13 rokov. K hádzanej ma priviedol môj prvý tréner M. Mudrák a hádzanú hrávala mamina, krstná aj babka, tak to zostalo asi v rodine.

• Pamätám si, že v minulosti bola hádzaná v Šuranoch veľmi populárnym športom. Je o tento šport v meste záujem aj dnes?

- Áno, je oň záujem, náš klub má už takmer 70-ročnú tradíciu. Prvýkrát sme sa na hádzanárskej mape objavili ako TJ Lokomotíva Šurany, zakladateľom bol v r. 1954 Jozef Vyskoč. Momentálne máme najpočetnejšiu kategóriu prípravky, takže sa veľmi tešíme a dúfame, že od septembra privítame ďalšie nové „žabky" (pozn. zelený znak) do našej hádzanárskej rodiny. Aktuálne máme cca 80 členov a túto sezónu budeme súťažiť v šiestich kategóriách – ženy, dorastenky, staršie a mladšie žiačky, prípravka a miniprípravka.

• Akých športových podujatí, súťaží sa zúčastňujete pravidelne?

- Pravidelne nastupujeme v súťažiach SZH a mládež v súťažiach Nitrianskeho kraja hádzanej, okrem toho sa zúčastňujeme rôznych turnajov podľa toho, ako nám to dovoľujú termíny súťaží a finančné prostriedky.

• Aj keď už pomaly začne nová sezóna, vráťme sa ešte k tej predošlej... Ako by ste ju zhodnotili?

- Dalo by sa povedať, že po korone sme sa konečne trochu rozbehli, darilo sa ženám hlavne v jesennej časti, napokon obsadili solídne 5. miesto v I. lige žien, napriek tomu, že každá jedna má svoje pracovné alebo školské povinnosti. Dorastenky skončili šieste v 1. RL, žiačky skončili na ôsmom mieste, prípravka bola šiesta, najmenšie nádeje z prípravky U8 vyhrali viacero turnajov v rámci minihádzanej, spomeniem napr. Stupava Cup, Šaliansky pohár, okrem toho sa prípravka na konci sezóny zúčastnila Slovak openu v Žiline, čo sú majstrovstvá Slovenska, kde napokon až o skóre im ušli boje o medaily, ale obsadili z 24 účastníkov pekné 6. miesto. S mládežníckymi kategóriami sme sa zúčastnili na turnaji vo Velkej nad Veličkou, na Enjoy Cupe v Michalovciach, kde sme mohli naživo vidieť pohárový zápas Európskej ligy, na Praha Handball Cupe, a naposledy sme boli súčasťou Youth Sports Festivalu v Brne, kde sme skončili na 2. mieste. Takže minulá sezóna bola veľmi dlhá, náročná, ale baby získali kopec skúseností a zápasovej praxe, ktorá im po tých nútených prestávkach chýbala a bola viditeľná. Tešia nás úspechy našich menších kategórií, teší nás napredovanie dievčat, ale stále máme na čom pracovať, aby sme boli lepšie a dosiahli čo najlepšie výsledky.

• Pri takom počte súťaží sa vám určite podarilo vybojovať aj nejaké víťazstvá... Skúste spomenúť aspoň tie najvýznamnejšie úspechy.

- Pri úspechoch musíme spomenúť trénerov už hneď od začiatku vzniku hádzanej, a to J. Vyskoča, V. Baláža, M. Mudráka, V. Hylla, J. Augustína, K. Klimenta, Z. Kováča, T. Ráckovú, L. Bérešovú, ktorí dievčatá doviedli v rôznych časových odstupoch k najvyšším úspechom v žiackych i dorasteneckých kategóriách, kde získali umiestnenia od bronzu až po ten najvzácnejší kov. Aj vďaka týmto úspechom sa hádzaná prebojovala do I. ligy žien, z ktorej sme to dotiahli až do najvyššej súťaže v roku 2002 WHIL (terajšia MOL liga), kde sme pobudli do r. 2005. Po vypadnutí z WHIL sme mali na listine súťaží iba mládežnícke družstvá. Zmena nastala v r. 2014, keď sa opäť sformovalo ženské družstvo, ktoré hneď v prvej sezóne vyhralo II. ligu žien a v následnej sezóne umiestnenie opäť zopakovalo, ale už v I. lige žien, v ktorej figurujeme dodnes. Teší nás, že naše od-

chovankyne boli alebo sú členkami mládežníckych reprezentácií alebo reprezentácií žien, tiež aktuálne pôsobenie našich báb v zahraničných kluboch a v MOL-ke.

• V HKM Šurany máte zrejme veľa trénerіek, ktoré sú tomuto športu oddané...

- V tejto uponáhľanej a náročnej dobe je o trénerov veľká núdza, ale máme to šťastie, že bývalým hráčkam Šurian na tomto športe záleží a vrhli sa do trénovania s odhodlaním odovzdať svoje skúsenosti i napriek tomu, že to robia vo svojom voľnom čase. Týmto pomohli trénerovi Hyllovi, ktorý viedol prípravku úplne sám a postupne ich zapájame aj do trénovania vyšších kategórií, čím si vzájomne pomáhame.

• Keď už sme pri tréningoch, ako často prebiehajú a ako k nim pristupujú samotné členky klubu? Dnes majú totiž deti a mládež trochu iné druhy záujmov, ako je šport...

- Tréningy prebiehajú trikrát do týždňa, snažíme sa ich robiť zaujímavé, pestré a motivujúce a napriek tomu, že baby majú rôzne aktivity a záujmy, vždy si nájdu čas, aby ho mohli absolvovať v plnom tréningovom rozsahu.

• Ani cez leto ste neprestali trénovať. Čo vás čaká v novej sezóne?

- Príprava sa u nás začína začiatkom augusta, tak aspoň trochu priestoru na oddych bolo. Absolvovali sme sústredenie v Bojniciach, prípravné zápasy a s mládežou turnaj Stupava Cup. Teraz nás čaká veľa súťažných zápasov a, samozrejme, aj nejaké ďalšie turnaje.

• A čo ciele do budúcna?

- Naším cieľom je úspešne reprezentovať mesto, ešte viac rozšíriť mládežnícku základňu, ktorá je veľmi dôležitá, skvalitniť podmienky na trénovanie a udržať ženy v I. lige a, samozrejme, mať lepšie výsledky ako v minulej sezóne. V neposlednom rade tieto všetky naše ciele závisia najmä od finančnej podpory, za ktorú sme momentálne vďační mestu Šurany a našim sponzorom a rodičom, bez ktorých by to v dnešnej náročnej dobe nešlo.

pýtala sa: Mgr. Mária Májeková
foto: archív HKM Šurany

Šurianska desiatka zaznamenala tento rok rekordný počet bežcov

Priatelia a milovníci behu si v Šuranoch prišli na svoje. „Šurianska desiatka" odštartovala svoj 11. ročník v netradičný dátum 1. septembra. Hlavným organizátorom behu bolo Gymnázium Šurany v zastúpení riaditeľky Ing. Mgr. Alžbety Danielovej a usporiadateľmi boli Mesto Šurany, OZ Trávničan a OZ Štvorlístok. Práve organizátori by si zaslúžili pomyselnú medailu, pretože pripravili jedno úžasné podujatie, kde sa stretol tímový duch, láska k športu a radosť z pohybu. Šurianska desiatka má v meste svoju dlhoročnú tradíciu a možno aj práve preto sa na ňu tento rok prihlásilo rekordný počet až 476 účastníkov. Podujatie sa začalo najskôr detskými behmi, pokračovalo mládežníckymi kategóriami na 2 a 3 km až po dospelých, ktorí si mohli vybrať medzi 3 km a 10 km traťou. „Tento rok sme mali 24 kategórií a v rámci každej boli oceňovaní zvlášť muži a ženy," priblížila Alžbeta Danielová, ktorá bola súčasne aj riaditeľkou pretekov. Najmladší účastník behu pritom nemal ani jeden rok, čo svedčí o tom, že behu sa každý rok zúčastňujú bežci rôznych vekových kategórií a navyše z rôznych kútov Slovenska. Tradične sa beží ulicami mesta Šurany až po Nitriansky Hrádok a naspäť, pričom na správnosť výsledkov aj tento rok dohliadal hlavný rozhodca Jozef Malík, predseda Atletického klubu v Šuranoch. Šuriansku desiatku svojou návštevou podporili aj poslanci Nitrianskeho samosprávneho kraja Martin Starzyk, Dušan Rampašek a primátor mesta Šurany Marcel Filaga a úvodný výstrel vykonal vedúci odboru školstva Nitrianskeho samosprávneho kraja Štefan Balla. V závere podujatia sa okrem vyhodnotenia všetkých kategórií vyhodnocoval nielen absolútny víťaz a víťazka behu na 10 km, ale zvlášť boli ocenení aj Najrýchlejší Šuranec a Šurianka. Tými sa stali Róbert Polák a Alexandra Danielová. A ako boli s 11. ročníkom spokojní samotní organizátori? „Šurianska desiatka je tímová práca a naozaj sa chcem zo srdca poďakovať všetkým spoluorganizátorom, dobrovoľníkom, Nitrianskemu samosprávnemu kraju za poskytnutú dotáciu, ale aj sponzorom, a to spoločnosti Loko Trans Slovakia, G-Shock, Belda, COOP Jednota, Tekmar, Adverta, Reštaurácia „Áčko", Šuránske košíčky a ďalším, bez ktorých by takéto podujatie nebolo možné uskutočniť," povedala riaditeľka pretekov Alžbeta Danielová. Každý bežec dostal za svoj výkon krásnu reliéfnu medailu. A nielen medaily dostávali účastníci Šurianskej desiatky. Každý prihlásený obdržal v rámci štartovného okrem občerstvenia napríklad aj voľný vstup na večerný koncert Polemic a celodenný vstup na termálne kúpalisko Štrand Nové Zámky. Spokojné boli aj najmenšie deti, ktoré si po zaslúženom výkone mohli vychutnať na amfíku koncert Dúhalky.

Text: Mária Májeková
Foto: Renáta Kozlíková

Reštaurácia SOARÉ

Vás pozýva na pripravované podujatia do Spoločenského domu v Šuranoch Dovoľujeme si nás na úvod predstaviť ako komplex zabezpečujúci chutné jedlo, ubytovanie a kultúrny zážitok na jednom mieste. Vznikli sme z úplného prerobenia bývalej tzv. Kaviarni Zora. Význam slova SOARÉ symbolizuje spoločenský večer. Od jesene 2022 sa snažíme kultúrnymi podujatiami v sále s historickým nádychom realizovať rôzne spoločenské podujatia. Naším cieľom je tak ľuďom z okolia priniesť kultúrny zážitok v blízkosti ich domova. Radi Vás privítame aj v priestoroch reštaurácie, kde si môžete vychutnať výborné jedlá a občerstvenie, ktoré tak dotvoria atmosféru jedinečného spoločenského večera. Tešíme sa na Vás v SOARÉ!

Jeden východniarsky...

Toňo stoji na parapece a kričí na ženu": hotovo, skačem. Už mam dosc teho vadzeňa, poňižovaňa a bica!! A prestaň do mňe štuchac z metlu !

ISSN 2989-3135